

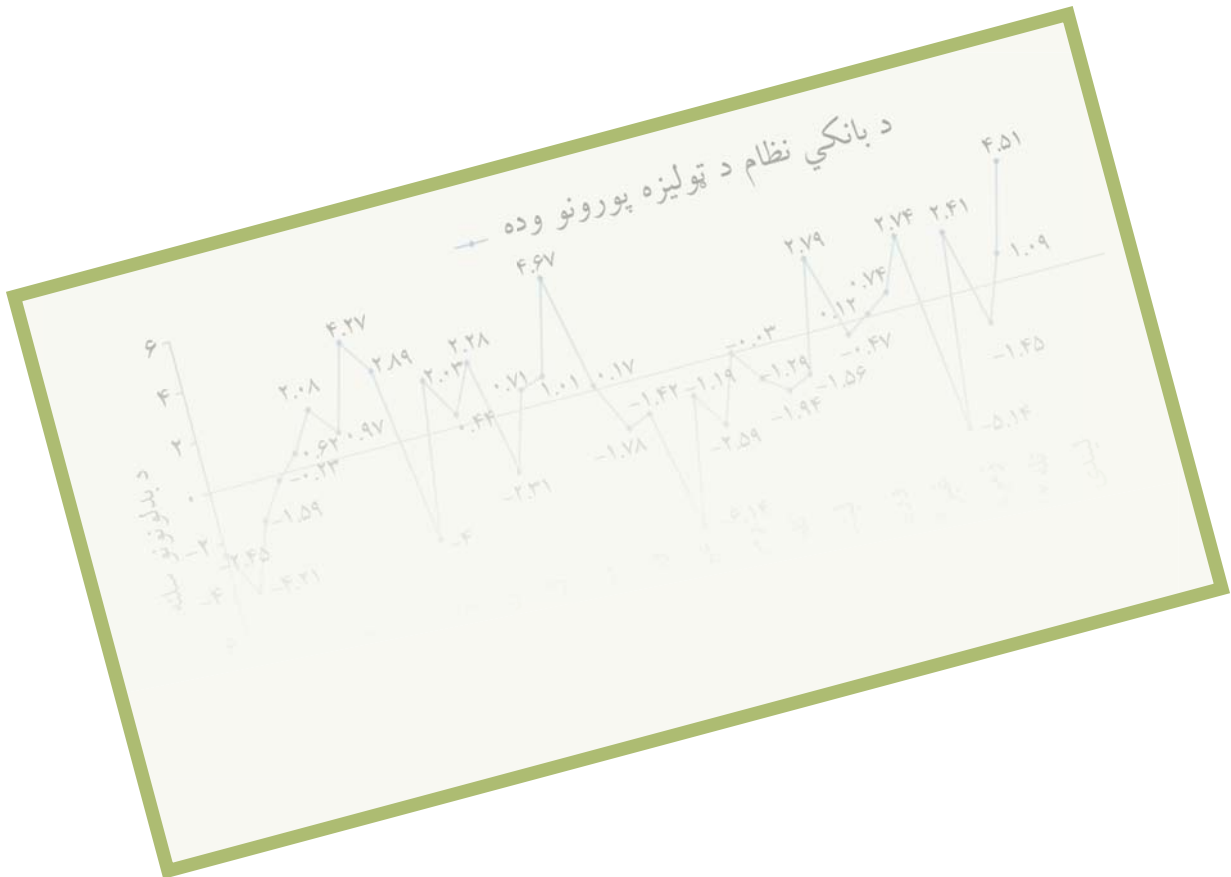

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

دولسم کال، یوسلو څلویښتمه گڼه د ۱۳۹۷ د سلواغې میاشت

د افغانستان بانک په مالي سکتور کې د وروستیو
لاسته راوړونو او بدلونونو په اړه غونډه

د افغانستان بانک خبرتیا

د افغانستان د برېښنايي ورکړې د سیستم د پراختیا طرحه د اقتصاد د عالي شورا د ۳۰ گڼې، ۱۳۹۷/۰۷/۱۰ نېټې تصویب له لارې منظور شوه.

د دې تصویب پر بنسټ، د دولت د عوایدو ټولو ورکونکو او سوداګرو ته خبر ورکول کېږي چې د افغانستان بانک، په اداينو کې د لاسانتیا، په خپل وخت د اجراتو او سوداګرو او د دولت د عوایدو ورکونکو لپاره د خطرونو د کمولو په موخه دولتي تعرفې په ځانګړې توګه د سترو او منځنیو مالیاتو او ګمرکي عوایدو چې کچه یې له پنځوس زره افغانۍ زیاته وي، په برېښنايي توګه له لاندې مهال ویش سره سم اجراء کوي:

- ۱- په کابل کې د ۱۳۹۷ کال د سلواغې له لومړۍ نېټې څخه
- ۲- په بلخ، کندز، ننگرهار، پکتیا، هرات او کندهار کې د ۱۳۹۷ کال د کب له لومړۍ نېټې څخه
- ۳- د افغانستان په نورو ولایتونو کې د ۱۳۹۸ مالي کال د وري د میاشتې له لومړۍ نېټې څخه

له پورته نېټو وروسته، د افغانستان بانک په نمایندګیو کې له پنځوس زره افغانۍ زیاتې نغدې معاملې نه ترسره کېږي، د دولتي عوایدو د تعرفو تادیه کوونکي او سوداګر کولای شي خپل اړوند حساب ته په مرکز کې د سوداګریزو بانکونو او د دې بانکونو د ولایتي نمایندګیو له لارې خپلې لیردونې ترسره کړي. د عوایدو ورکونکي، د زیاتو معلوماتو لپاره کولای شي په لاندې ټیلیفوني شمېرو اړیکه ونیسي.

۰۲۰۲۱۰۲۹۳۸

۰۲۰۲۱۰۲۲۰۹

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور، داکتر جهانتاب ولیزار و اقبال صافی

سردبیر: شفیق الله بارز

مدیر مسئول: یما عقیف

گزارشگر: عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسئول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت عمومی دفتر ریاست، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.dab.gov.af

شماره ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې گڼې مطالب

سهولت در اجرای قروض؛ دسترسی مردم به خدمات مالی را ...

د افغانستان بانک په مالي سکتور کې د وروستیو لاسته راوړونو ...

چکیده از سخنرانی محترم خلیل صدیق رئیس کل د افغانستان ...

د شرعي څارونکي بورد غړو، د اسلامي بانکونو شرعي سلاکارانو او د ...

نقش تشبثات کوچک و متوسط در رشد اقتصادی

مشارکت زنان در فعالیت های اقتصادی

د افغان امانتونو د بیمې اداره کړنو ته کتنه

د پانگې د بدلون صورت حساب

د افغانستان بانک عملیاتی کړنو ته ځغلنده کتنه

مختصری به اقتصاد جهان و افغانستان

ارزش حسابداری و حسابرس در سیستم اقتصادی

نگاهی به مهمترین منابع عایداتی دولت ها

ماشینی سازی فعالیت ها و وضعیت آینده کار و کارگر

سیستم "تولید به هنگام"

له افغانستان سره د نړیوالې اقتصادي غونډې د اقتصادي مرستو ...

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسئولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد.

استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

سهولت در اجرای قروض؛ دسترسی مردم به خدمات مالی را توسعه می بخشد

د افغانستان بانک بمنظور دسترسی مردم به خدمات مالی، در این اواخر سهولت های زیادی را در زمینه کاهش نرخ تکتانه قروض، تغییرات مطلوب در شرایط تضمین قروض بانکی برای مشتریان، تأمین حقوق مستهلکین سکتور مالی و توسعه "بانکداری از طریق نماینده" ایجاد کرده است.

د افغانستان بانک طی بیشتر از یک و نیم دهه گذشته همواره تلاش نموده است تا از طریق نظام بانکی سهولت های را برای مشتریان این نظام، بخصوص برای سکتورهای که در رشد اقتصاد کشور سهم ارزنده ای را ایفاء میکنند، فراهم نماید.

یکی از این سهولت ها اجرای قرضه توسط بانک های کارگذار برای متشبین کوچک، متوسط و بزرگ جهت توسعه فعالیت های شان و به تبع آن سهم گیری در اشتغالزایی، افزایش تولید ناخالص داخلی و در کل در اقتصاد کشور می باشد. زمینه سازی برای تسهیل قرضه دهی باعث شده است که مشتریان این بخش به شکل روز افزون افزایش یابد. طوریکه تعداد مقروضین نظام بانکی که در ربع چهارم ۲۰۱۷ میلادی به ۶۴،۱۰۳ ثبت گردیده بود، طی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی به تعداد ۶۶،۴۲۷، طی ربع دوم ۲۰۱۸ به تعداد ۶۸،۵۴۵ و طی ربع سوم ۲۰۱۸ میلادی به ۷۱۱۶۵ رسیده است که در مقایسه با ربع چهارم سال ۲۰۱۷ میلادی افزایش تعداد ۷۰۶۲ قرضه گیرنده را نشان میدهد.

ایجاد سهولت برای متشبین کوچک، متوسط و بزرگ سکتورهای خدمات، صنعت و زراعت در قسمت اخذ قرضه فعالیت های آنها را توسعه داده و باعث رشد تولید ناخالص داخلی می شود که در نهایت به رشد اقتصادی کشور ممد واقع خواهد شد. □

د افغانستان بانک په مالي سکتور کې د وروستیو لاسته راوړنو او بدلونونو په اړه غونډه

ته پراختیا ورکړې چې د تېرو کلونو په پرتله اوس مهال ډیرې کسان ورته لاسرسی لري.

د افغانستان بانک مشرین پلاوی د وینا پر بنسټ ځینې کسان چې مالي خدمتونو ته لاسرسی نه لري او یا هم نه غواړي له دې اسانتیاوو څخه گټه پورته کړي، اصلي لامل یې د مالي پوهې کموالی دی، چې له نیکه مرغه د افغانستان بانک د مالي موضوعاتو او مفاهیمو د پوهې د لوړوالي په موخه (مفاهیم مالی و بانکي به زبان ساده) تر عنوان لاندې د مالي خدمتونو د پراختیا آمر مشر ښاغلي میر احمد شکیب له خوا یو کتاب ترتیب شوی چې د گڼ شمېر هېوادوالو په واک کې به ورکړل شي.

دغه راز د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي له ټولو سوداگريزو بانکونو څخه غوښتنه وکړه چې د افغانستان په اقتصادي وده کې سهم واخلي او له هغو بهرنیو بانکونو چې په افغانستان کې فعالیت لري هم هیله وکړه چې د افغانستان په اقتصادي وده کې ونډه واخلي.

د یادونې وړ ده چې په دې خبري غونډه کې د افغانستان بانک د لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر سربیره د افغانستان بانک گڼ شمېر آمرینو، د سوداگريزو بانکونو مشرانو، سوداگرو او گڼ شمېر صنعت کارانو گډون کړی وو. □

پورونو ته لومړیتوب ورکړل شوی، د وړو او منځنیو پورونو د ترلاسه کولو لپاره عرفی قباله، د دولتي ملکیت سند، پرته له جایزي بیع څخه شرعي قباله او د وړو پورونو لپاره شخصي ضمانت هم منل کېږي.

د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر هم په خپل وار سره د افغانستان بانک په مالي لاسته راوړنو تم شو او د افغانی د ثبات ترڅنګ یې د انفلاسیون په مخنیوي، د بیو په ثبات رڼا واچوله او افغانی یې د سیمو د هېوادونو په پرتله یو با ثباته پولي واحد وباله.

ښاغلي نوشیر زیاته کړه چې د افغانستان بانک هڅه کوي چې د اقتصادي ودې او مالي کړنو د روڼوالي په موخه خپلې هلې ځلې جاري وساتي او د اقتصادي پرمختګ لپاره لاره هواره کړي.

د افغانستان بانک د ۱۳۹۷ کال په ترڅ کې د پورونو د ترلاسه کولو او د مالي ودې په موخه ډیرې اسانتیاوې رامنځته کړي او د دې ترڅنګ یې مالي خدمتونو

د ۱۳۹۷ کال د سلواغې ۲ مه - د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي د یوه مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ کې په مالي سکتور کې د وروستیو او نویو بدلونونو په اړه چې د ۱۳۹۷ هجري لمريز کال په ترڅ کې په د افغانستان بانک کې رامنځته شوي دي، رڼا واچوله.

د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق وویل چې د افغانستان بانک مالي خدمتونو ته د خلکو د لاسرسي په موخه پراختیا ورکړې، ځکه په ۱۳۹۷ کې د ټکټانې په نرخ کې کموالی رامنځته شوی دی. د ۱۳۹۶ کال په ترڅ کې د ټکټانې منځنی نرخ ۱۳.۱۷ وو، خو د ۱۳۹۷ کال په وروستیو کې دغه نرخ ۱۲.۰۲ ته را ټیټ شوی او د ټکټانې ټیټ نرخ ۳ سلنه ثبت شوی دی.

ښاغلي صدیق زیاته کړه چې له سوداگريزو بانکونو څخه د پورونو د ترلاسه کولو لپاره د تضمین په شرایطو کې بدلون راغلی چې د کرنې او صنعت سکتور ته لومړیتوب ورکړل شوی، د لویو پورونو په پرتله وړو

چکیده از سخنرانی

محترم خلیل صدیق رئیس کل د افغانستان بانک

در کنفرانس مطبوعاتی پیرامون تحولات اخیر سکتور مالی

درصد میرسید. بناً در نرخ اوسط تکتانه ۸.۷ فیصد کاهش بوجود آمده است. پائین ترین نرخ تکتانه در نظام بانکی ۳ فیصد بوده و نرخ تکتانه قرضه که از طرف غضنفر بانک برای خانم های متشبت به پول افغانی عرضه می گردد، ۵ فیصد است.

محترم صدیق افزود که اگر ما اوسط نرخ تکتانه قروض را با یک تعداد کشور های منطقه و کشورهای دارای عاید پائین و اوسط جهانی مقایسه نمائیم، در می یابیم

بانک بمنظور دسترسی مردم به خدمات مالی، سهولت های زیادی را در زمینه کاهش نرخ تکتانه، تغییرات مطلوب در شرایط تضمین قروض بانکی، تأمین حقوق مستهلکین سکتور مالی و توسعه بانکداری از طریق نماینده ایجاد کرده است. به همین منظور طی سال ۲۰۱۸ در نرخ تکتانه بانک ها عملاً کاهش بعمل آمده و اوسط نرخ تکتانه بانک ها به ۱۲.۰۲ فیصد رسیده است، در حالیکه اوسط نرخ تکتانه در سال ۲۰۱۶ به ۱۳.۱۷

د افغانستان بانک بتاريخ ۷ دلو ۱۳۹۷ کنفرانسی را پیرامون تحولات اخیر در سکتور مالی کشور تدویر نمود. در این کنفرانس محترم خلیل صدیق روی تحولات جدیدی که در سکتور مالی بمیان آمده است صحبت نمود که در ذیل مختصر آنرا برای علاقمندان ماهنامه بانک نشر می نمائیم.

محترم خلیل صدیق در آغاز این کنفرانس در زمینه تسهیلات دسترسی به خدمات مالی ابراز نظر نموده گفت که د افغانستان

بمیان آمده، طوریکه قروض کوچک الی پنج میلیون افغانی، متوسط الی پانزده میلیون افغانی و بزرگ بالاتر از آن برایشان در نظر گرفته شده است.

در این میان، سهولت های زیادی در عرصه قروض کوچک و متوسط به میان آمده است. در تمام کشور ها بخش متوسط اقتصاد در رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال زیاد ترین نقش را بازی می کنند. با در نظر داشت اهمیت آن، بانک مرکزی توجه زیادی روی ایجاد سهولت های بیشتر برای این دو بخش نموده است.

برای قرضه های کوچک حتی تضمین های شخصی در نظر بوده است تا متشبهین کوچک تابع کمترین و کوچکترین شرایط تضمین و تکتانه شده بتوانند که این خود تأثیر مستقیم روی دسترسی به خدمات مالی و خدمات بانکی دارد.

محترم خلیل صدیق در این کنفرانس پیرامون حقوق مستهلکین نظام بانکی گفت که بخشی دیگری که در نظام بانکی بسیار مهم می باشد، تأمین حقوق مستهلکین در نظام مالی است. دارنده گان حساب و یا مقروضین نظام بانکی، مستهلک یا مشتری بانک هستند. مشتریان یا مستهلکین نظام بانکی حق دارند تا

میعدای به نرخ ثابت تکتانه را سنجش نمایند، بلکه بعد از این به هر اندازه ای که از اصل قرضه تادیه می شود از متباقی آن تکتانه سنجش و تادیه می گردد.

رئیس گُل د افغانستان بانک در قسمت دیگر از سخنانش پیرامون تضمین قروض صحبت کرده و گفت که تغییراتی در شرایط تضمین قروض بوجود آمده و در آن تصریح گردیده است که انواع مختلف اموال منقول و غیر منقول و حتی در موارد مشخص تضامین شخصی نیز میتواند منحنی تضمین قروض قرار بگیرد. اجرای قروض با در نظر داشت دو سکتور مهم (زراعت و صنعت) در رشد اقتصادی افغانستان در نظر گرفته شده است. طوریکه حدود ۷۵ فیصد مردم مصروف فعالیت در سکتور زراعت اند و پوننشیل بزرگ اقتصادی افغانستان نیز در این بخش می باشد. اگر سکتور زراعت بصورت درست تنظیم و مدیریت و حمایت گردد، سهم آن در رشد تولید ناخالص داخلی می تواند به مراتب بلند برود. بنابر همین لحاظ سکتور های زراعت و صنعت نزد بانک مرکزی جایگاه خاصی خود را دارند که سهولت های زیادی در اجرای قروض به آنها

که کشور ما عملکرد بهتری در این زمینه داشته است.

اوسط نرخ تکتانه طی ربع سوم ۲۰۱۸ در بنگلادیش ۹.۴۷ فیصد، در بوتان ۱۴ فیصد، در هندوستان ۹.۴۵ فیصد، در سریلانکا ۱۱.۷ فیصد، در پاکستان ۹.۱۹ فیصد بوده و اوسط نرخ تکتانه قرضه ها در کشورهای با درآمد پائین ۲۲.۲ فیصد و اوسط نرخ تکتانه قرضه جهانی ۱۱.۵۴ فیصد است. بناً با در نظر داشت ارقام ذکر شده، اوسط نرخ تکتانه کشور ما نسبت به جنوب شرق آسیا ۳ درصد و نسبت به اوسط جهانی ۲ درصد بالا است که با نظر داشت شرایط فعلی کشور در حالت خوبی قرار دارد. اوضاع کشور ما نظر به کشورهای همسایه متفاوت تر بوده و ریسک یا خطر در کشور ما نظر به کشورهای دیگر به مراتب بلندتر است.

اگر اوسط نرخ تکتانه قروض بانک های کشور را با کشورهای دارای عاید پائین به مقایسه بگیریم، نرخ تکتانه در نظام بانکی و مالی کشور ما ۱۰ فیصد پائین تر از کشورهای دارای عاید پائین قرار دارد. د افغانستان بانک تدابیر دیگری را نیز روی کاهش نرخ تکتانه در نظر گرفته است. منبعد بانک ها نمی توانند در قروض

حقوق شان تأمین و مصونیت داشته باشد. مثلاً قرضه گیرنده از شرایط قرضه (نرخ تکتانه، پرداخت قرضه و وقت جریمه) و به همین شکل افتتاح کننده گان و دارنده گان حساب بانکی از حقوق و مکلفیت های خود آگاه باشند. بناءً بانک ها و مؤسسات مالی کشور مکلف هستند تا منافع مستهلکین را تأمین نمایند.

محترم خلیل صدیق در قسمت دیگر از سخنانش پیرامون "بانکداری از طریق نماینده" گفت که به منظور اینکه خدمات بانکی بیشتر از پیش گسترش و توسعه یابد یک سلسله کارها روی دست گرفته شده است. از اینکه بانک ها بنابر عوامل مختلف نمی توانند در سایر نقاط نمایندگی داشته باشند؛ سیستم طوری عیار شد که هر بانک از طریق تعیین یک نماینده در یک منطقه خدمات معین خود مثلاً برداشت از حساب و یا واریز پول در حساب را از آن طریق انجام دهند. بناءً موضوعی که دسترسی به خدمات مالی را محدود ساخته بود، از طریق ایجاد نماینده این مشکل رفع می گردد. بانکداری از طریق نماینده در کنار اینکه یک برنامه استراتژیک در قسمت توسعه خدمات مالیست؛ به بانک فرصت میدهد تا بخش

معین از خدمات خود را از طریق نماینده انجام داده و ضرورت به ایجاد نمایندگی در نقاط مورد نظر خویش ندارد. با ترویج و توسعه "بانکداری از طریق نماینده"، مردم در نزدیکترین نقطه ای که در آنجا برایشان است، میتوانند دسترسی به خدمات معین نظام بانکی داشته باشند. در بخش صرافی ها نیز این مورد مد نظر گرفته شده است که شرکت های صرافی هم میتوانند با پیروی از آن معیار ها در بخش های مختلف کشور نماینده داشته باشند.

محترم صدیق گفت که مشکل دیگری که در کشورهای عقب مانده و منجمله افغانستان وجود دارد، فقدان یا محدودیت دانش مالی جامعه است. بدون دانش یا فهم مسایل یا خدمات مالی در مورد امکانات و استفاده از مزایای خدمات بانکی و مالی نمی توان که یک اقتصاد کوچک را توسعه داد و یا اینکه با این سرمایه گذاری کوچک در اقتصاد خانواده و کُل در اقتصاد محله یا منطقه خود نقش عمده ایفاء نماید. عدم آگاهی در این مورد باعث میشود که از بسیاری خدماتی که میتواند انجام دهد، باعث عقب مانی کار و فعالیت اش شده و در

یک حالت رکود باقی مانده و به پیشرفت اقتصادی نایل آمده نمی توانند. د افغانستان بانک به این نظر است که بهبود سطح دانش مالی مردم می تواند در سطح افزایش دسترسی مردم به خدمات مالی و استفاده ممد و مؤثر از آنها و نیز مدیریت بهتر مسایل مالی در زنده گی روزمره مردم نقش اساسی داشته باشد. به همین منظور، بانک مرکزی برنامه های آگاهی دهی مختلف را برای مردم در سال مالی جاری در نظر دارد. در این عرصه اولین گامی را که د افغانستان بانک گذاشته تدوین و چاپ کتابی "بنام مفاهیم مالی و بانکی" است.

برای بدست آوردن قرضه های خُرد که مبلغ شان الی ۵۰۰ هزار افغانی می باشد، تضمین شخصی قابل پذیرش بوده، در حالیکه برای بدست آوردن قرضه های کوچک و متوسط قباله عرفی، خانه مسکونی، ساختمان مسکونی، اپارتمان، دوکان، مارکیت، فابریکه، باغ، زمین آبی و للمی در مناطق شهری و غیر شهری میتواند منحصی تضمین مورد استفاده قرار گیرد. همچنان دارایی منقول، تضمین متقابل اعتبار نامه های صادراتی، زیورات، کارت های مصرفی موبایل، حسابات قابل

۲ سال داشته باشد که چگونگی حالت تشبث را نشان میدهد و دوم یک پلان تجارتي که این قرضه در کدام بخش بکار میرود ضروری است.

محترم صدیق رئیس گل د افغانستان بانک در کنار تشکری از بانک های خصوصی بابت نقش آنها در زمینه رشد اقتصادی کشور گفت که شعب بانک های خارجی که در کشور فعالیت می نمایند، تا هنوز نقش چندانی در رشد اقتصادی افغانستان نداشته اند و از آنها خواست تا با اعطای قروض و سایر فعالیت های بانکی باید در رشد اقتصاد افغانستان سهم خویش را ایفاء نمایند.

محترم صدیق با در نظر داشت سهولت ها و همچنان زمینه های که در حال حاضر در قسمت دسترسی به منابع مالی میسر شده است، از قرضه گیرنده گان، صنعت کاران، زارعین و متشبتین کشور خواست تا خود را آماده و مستحق به شرایط قرضه گیری ساخته تا در رشد اقتصادی کشور سهم فعال ایفاء نمایند. □

بانک نشان میدهد که سطح تضمین در بنگله دیش ۲۷۱ فیصد، در سریلانکا ۱۹۳ فیصد، در بوتان ۱۷۸ فیصد، در پاکستان ۱۵۳ فیصد، در نیپال ۳۶۴ فیصد، در هند ۲۵۵، در آسیای جنوبی ۲۳۶ فیصد به شکل اوسط، در افریقای شرقی و شمالی ۱۸۳ فیصد، در امریکای لاتین ۱۹۹ فیصد و اوسط گل جهان ۲۰۶ فیصد می باشد. بناً ما در مقایسه به هر کشور و هم اوسط آسیای جنوبی و هم گل جهان در جایگاه پائین تضمین قروض قرار داریم. در سال ۱۳۹۷، در مجموع بانک های افغانستان به تعداد ۶۷۵۷۵ در خواست قرضه که شامل قرضه های کوچک، متوسط و بزرگ میشود را بدست آورده اند که از آن جمله ۸۸ فیصد ۵۹۴۴۸ آن منظور گردیده است که منظوری ۸۸ فیصد در خواست قرضه ها یک حالت کاملاً خوب را نشان میدهد. قرضه گرفتن از میتود جدید ارائه شده، خیلی ساده و سهل است. مشروط به اینکه قرضه گیرنده شرایط حد اقل قرضه را تکمیل کرده بتواند. دو مورد حین اخذ قرضه بسیار مهم است که بدون آنها در هیچ جای دنیا نمی توان قرضه اخذ کرد. اول اینکه یک تشبثی که فعالیت می کند، حد اقل یک وضع مالی آدیت شده ۱ الی

حصول، وسایل نقلیه، ذخایر گدام، ماشین آلات، تضمین کوپراتیف ها و اتحادیه ها و تضمین قسمی قروض هم منحیث تضمین پذیرفتنی است.

محترم صدیق رئیس گل د افغانستان بانک علاوه کرد که همانطوریکه توزیع قروض برای ما مهم می باشد، برعکس حصول قرضه ها نیز موضوع مهمتر از آن است. بانک ها قرضه ای را که در دسترس مردم قرار میدهند از پول امانات مردم است که نزد بانک ها گذاشته اند. بانک ها حق ندارند که آنرا غیر مسئولانه و بدون دقت در جایی سرمایه گذاری کنند که حصول اش مشکل و یا ناممکن باشد. به همین ترتیب تضمین قروض زارعین نیز در نظر گرفته شده است که بر اساس آن اگر دهقانی که عضو یک کوپراتیف است و کوپراتیف یا اعضای آن قرضه را تضمین می کند، بانک ها حاضر خواهند بود که به زارعین قرضه بدهند.

محترم خلیل صدیق رئیس گل د افغانستان بانک در قسمت شکایات که گویا سطح تضامین بسیار بالا بوده گفت که در حال حاضر سطح تضمین ۱۲۰ درصد قرضه را تشکیل میدهد. در حالیکه تحقیقات روی این موضوع از طریق شعبات مختلف

د شرعي څارونکي بورډ غړو، د اسلامي بانکونو شرعي سلاکارانو او د سوداگريزو بانکونو

د اسلامي بانکوالۍ برخو لپاره علمي او روزنيز ورکشاپ جوړ شو

عبدالله لودين د ورکشاپ گډون کوونکو ته وويل چې د اسلامي بانکوالۍ سکتور د چټکه ودې په حال کې دی. همدا ډول نوموړي زياته کره چې د هېواد په ټوليزه بانکي نظام کې اوس مهال د اسلامي بانکوالۍ ونډه ۹ سلنې ته رسېږي. په ورته وخت کې ښاغلي لودين زياته کره چې د دې ډول ورکشاپونو جوړول، د شرعي سلاکارانو او د اسلامي بانکونو د شرعي کميټو د غړو علمي او عملي پوه زياتوي او په هېواد کې د اسلامي بانکوالۍ د لا دوديدو او پراختيا په برخه کې يو ستر گام گڼل کېږي. □

بانکوالۍ د دوديدو غوښتونکي دی. ورپسې د افغانستان بانک لومړي مرستيال ښاغلي واحدالله نوشير د خپلو ويناوو پر مهال وويل چې د افغانستان بانک په افغانستان کې د اسلامي بانکوالۍ د پراختيا لپاره ژمن دی او د اسلامي بانکوالۍ د سکتور د پراختيا لپاره يې په بانکي نظام کې يو بشپړ اسلامي بانک پرانيسته او د اسلامي بانکوالۍ د سکتور د لا پراختيا لپاره يې د افغانستان بانک په جوړښت کې يو خپلواک آمریت رامنځ ته کړ. د ورکشاپ په پای کې د اسلامي بانکوالۍ او مالي خدمتونو آمر ښاغلي

۱۳۹۷، د سلواغې ۲۲ نېټه - د افغانستان بانک د څارونکي بورډ غړو او د اسلامي بانکونو د سلاکارانو د علمي کچې د لوړولو او د بانکوالۍ له نويو او شرعي مسائلو سره د سوداگريزو بانکونو د اسلامي بانکوالۍ د برخو د آشنایۍ په موخه ورکشاپ جوړ کړ. د افغانستان بانک لوی رئیس د دې ورکشاپ د پرانيستونکو ويناوو پر مهال اسلامي بانکوالې يې په هېواد کې د هېوادوالو لپاره يوه مهمه اړتيا وبلله او ټينگار يې وکړ چې د افغانستان بانک د شريعت د اصولو سره سم د اسلامي

نقش تشبثات کوچک و متوسط در رشد اقتصادی

محبوب الله شریفی

مدیر خطرات آمریت عمومی عملیات بازار

تشکیل داده و طبق برآوردها، حد اقل ۹۸ درصد از کسب و کارهای ثبت شده در سراسر جهان، کسب و کارهای کوچک و متوسط میباشند.

چشم انداز توسعه ۲۰۲۰ مالیزیا، سیاست های توسعه را از طریق شرکت های کسب و کار کوچک پلان گذاری نموده است که این شرکت ها نقش مهمی را در توسعه اقتصادی مالیزیا ایفاء می کنند. این شرکت ها ۸/۹۳ درصد از شرکت های فعال در بخش صنعت، ۳/۲۷ درصد از مجموع تولیدات

فعالیت های تولیدی این نوع تشبثات در بازار های محلی، ملی و شهر های بزرگ زمینه رشد این سکتور ها را فراهم ساخته و در رشد و توسعه هر کشور دارای اهمیت میباشد.

تشبثات کوچک و متوسط در جاپان توسط منابع مالی دولتی در سال ۱۹۴۸، در ایالات متحده امریکا در سال ۱۹۵۳ و در ترکیه در سال ۱۹۷۶ ایجاد شدند. تشبثات کوچک و متوسط ۹۹.۸ درصد مجموع شرکت های اقتصادی، ۷۳.۵ درصد از اشتغال و ۵۵.۵ درصد از سرمایه گذاری ناخالص در دارایی کشور ترکیه را تشکیل میدهد.

در مجموع، کشورهای آسیایی، بطور اوسط ۹۶ درصد از مجموع تشبثات را تشکیل میدهد، در حالیکه ۹۸ درصد مجموع فعالیت های اقتصادی اروپا شامل SME میگردد. در ۳۰ کشور دارای عاید بلند اعضای سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه (OECD) دو سوم اشتغال بخش رسمی این کشور ها را

در بیشتر کشورهای توسعه یافته جهان، اتخاذ سیاست های مربوط به حمایت از تشبثات اقتصادی کوچک و متوسط به منظور ایجاد عاید و اشتغال و نیز کاهش فقر از مهمترین اولویت های اقتصادی محسوب می شود. تشبثات کوچک و متوسط (SME) محرک اصلی رشد اقتصادی کشورها بوده و نقش مهمی را در ایجاد فرصت های کاری پایدار ایفاء می نمایند. رشد این نوع تشبثات یکی از اصل های موفقیت در جهت کاهش فقر و نابرابری اقتصادی بخصوص در کشورهای روبه انکشاف بشمار میرود. این نوع تشبثات نسبت به شرکت های بزرگ در پروسه تولید تمایل بیشتر داشته که در نتیجه با ارائه فرصت های کاری مولد، تولید، درآمد و سرانجام در کاهش فقر کمک می کنند.

تشبثات کوچک و متوسط (SME) از یک کافی شاپ کوچک در یک شهرک کوچک گرفته تا یک شرکت تولید وسایل و مواد ساختمانی را شامل میگردد.

کارخانجات، ۸/۲۵ درصد از ارزش افزوده تولید، ۶/۲۷ درصد از دارایی‌های ثابت و ۹/۳۸ درصد از استخدام نیروی کار این کشور را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین شواهد نشان می‌دهد که این شرکت‌ها نقش مهمی را در توسعه اقتصاد ملی کشور مالیزیا نیز بر عهده دارند.

بناً طوریکه در فوق تذکر یافت تشبثات کوچک و متوسط نقش اساسی در اشتغال، به کارگیری منابع مالی کوچک و ایجاد حلقه اتصال بین صنایع و بخش‌های مختلف اقتصادی و سرانجام رشد اقتصادی دارند. حدود ۸۰ الی ۹۰ درصد تمام فعالیت‌های تجارتي افغانستان هم مربوط تشبثات کوچک و متوسط میشود که تعدادی از مردم در آن مصروف کار اند.

در شرایط کنونی کشور، مشکلات و چالش‌های زیادی فرا راه تشبثات کوچک و متوسط موجود بوده، عوامل مانند محدودیت دسترسی به منابع مالی در کنار سایر مشکلات داخلی مثل پائین بودن سطح مهارت‌ها و دانش افراد شامل این سکتور، پائین بودن سطح سرمایه و عدم دسترسی و استفاده از تکنالوژی‌های پیشرفته، نبود بیمه و خلاصه جنگ و نا امنی از موانع اصلی رشد و توسعه تشبثات کوچک و متوسط در کشور به شمار

میروند.

جهت رسیدگی و حمایت از تشبثات اقتصادی کوچک و متوسط در جهت رشد و توسعه، این سکتور قبل از هر چیز نیازمند فراهم آوری بسترهای مناسب اقتصادی و سیاسی لازم در جهت تحقق آرامش و ثبات در اقتصاد کشور است.

ثبات شاخص‌های بزرگ اقتصادی مانند نرخ تورم، نرخ اسعار، حمایت همه جانبه دولت در جهت مصونیت مالی و اعطای قروض کوچک و متوسط با شرایط سهل و تکتانه کمتر از طریق نهادهای قرضه دهنده، فراهم سازی محل فعالیت این نوع تشبثات از جانب دولت، افزایش واحد‌های کوچک اقتصادی در مرکز و ولایات و مشارکت زنان در این نوع تشبثات نیز زمینه رشد اقتصادی را در کشور فراهم ساخته و سبب رشد سریع اقتصادی در تمام نقاط کشور میگردد.

سرانجام، از آنجائیکه تشبثات کوچک و متوسط در رشد اقتصادی هر کشور از اهمیت بالایی برخوردار است، لذا در افغانستان نیز تشبثات کوچک و متوسط در رشد و توسعه اقتصادی مهم پنداشته میشود. جهت رشد پایدار چنین تشبثات حمایت دولت از طریق ایجاد فضای مناسب کاروبار و با استفاده از شیوه‌های عملی از طریق آموزش‌های فنی و حرفه

ای و اعطای قروض کوچک و متوسط در جهت پیشبرد فعالیت‌های روز مره متشبین در بخش‌های صنایع تولیدی، زراعتی و غیره و ایجاد انگیزه خودکفایی میان افراد جامعه نقش چشم‌گیری در جهت رشد سریع اقتصاد کشور دارد. □

منابع:

1. <http://moci.gov.af>
2. <http://roshdefanavari.ir>
3. <http://www.taadolnewspaper.ir>
4. <https://www.researchgate.net/publication/314074436>

مشارکت زنان در فعالیت های اقتصادی

سودابه زاهدی
تحلیلگر جندر - آمریت عمومی توسعه
خدمات مالی

همانطور که اشاره شد تعداد اندکی از زنان این امکان و توان را دارند تا در ساحه اقتصاد بزرگ فعالیت نمایند. اکثریت مطلق زنان شاغل با مشکلات فراوانی دست و پنجه نرم می کنند. مسئله عمده دیگر نگاه جامعه به زنان شاغل در بیرون از خانه است و این ساحه ایست که با وجود بروز تحولات زیاد در سایر عرصه ها، تا هنوز نیز نگاه جامعه به آن تغییری نکرده است.

وضعیت اقتصادی زنان افغان را از رهگذر میزان مشارکت آنان در فعالیت های اقتصادی میتوان مشخص کرد. با وجود چندین دهه جنگ در افغانستان و از آن مهمتر، موجودیت و تسلط دیدگاه های سنتی و عقبگرا، پیرامون مشارکت اقتصادی زنان، نمی توان از نقش آنها در سایر فعالیت ها چشم پوشی کرد. در طول سال های گذشته، زنان موازی با رشد حضور شان در ساحات دیگر، در زمینه فعالیت های اقتصادی نیز حضور پر رنگی داشته اند. مشارکت اقتصادی زنان در جامعه افغانستان تاکنون، بصورت عموم، محدود و اندک بوده است، اما درین اواخر قدم های بزرگتر، جدی تر و مؤثر آنان را در عرصه اقتصاد میتوان مشاهده کرد.

باوجود این همه، اشتیاق و انرژی برای کار در عرصه های تأثیر گذار اقتصادی در میان زنان، توجه و حمایت حکومت افغانستان در گسترش ساحه فعالیت اقتصادی برای زنان یک امر مهم است.

تعهدات قانون اساسی نیازمند توجه جدی به موانع است که از تحقق آن اهداف جلوگیری مینماید. موانعی وجود دارد که مشارکت اقتصادی زنان را محدود نموده

نقطه آغاز برای توانمندسازی اقتصادی زنان قانون اساسی افغانستان است که حقوق برابر برای زنان و مردان را تضمین مینماید. پوشانیدن جامه عمل به این

کاریابی افغانستان از صنعت گرای چنان منفعت نبرده است که مانند کشورهای دیگر روبه انکشاف مشارکت زنان را در بازار کار تشویق نماید. آمار بلند بیسودی، خدمات صحی ناچیز و یک سلسله رسم و رواج ها چون ازدواج های زیر سن، گشت و گذار محدود و خشونت های داخلی نیز در راستای مشارکت اقتصادی زنان موانع ایجاد کرده است.

ثبات اقتصاد کلان، تجارت منطقه ای و سرمایه گذاری در زیربناهای بزرگ پیش شرط های اند که پروسه اشتغال زایی را کمک نموده و سبب جذب سرمایه گذاری های خارجی شده و زنان را استخدام خواهد کرد. بهبود خدمات عامه چون صحت و معارف دسترسی زنان و دختران را به فرصت های کاری با معاشات بهتر افزایش خواهد داد. ادغام هر چه بهتر مارکیتهای مناطق شهری و دهاتی نیز متقاضیان تولیدات زنان را افزایش خواهد داد که باغداری و پرورش حیوانات مثال های آن میباشند. همچنان نقش تشویق کننده که برای تدارکات حکومت پلانگذاری شده است، پالیسی های تدارکاتی را بمیان خواهد آورد که به نفع زنان میباشند.

است، اما تنها مشارکت اقتصادی کافی نیست. مشارکت زنان باید در شرایط کاری آزارنده و کم درآمد نیز افزایش یابد که این کار بدون دسترسی به حقوق آنها در قانون اساسی نیز امکان پذیر است. بنابر این، حمایت از مشارکت اقتصادی زنان جهت افزایش نقش آنها در فعالیت های انکشافی باید در محراق توجه قرار گیرد.

برعلاوه قانون اساسی، رهبران حکومت نیز به تساوی جندر متعهد بوده و با آوردن اصلاحات برای افزایش نقش زنان در حکومت، دستیابی به مالکیت جایداد و تطبیق قطعنامه ۱۳۲۵ ملل متحد حمایت خویش را نشان داده اند. افزایش دسترسی زنان به معارف، بشمول بیشتر از ۶۰۰۰۰ محصل زن نیز یک نقطه قوت حساب میشود. همچنان افزایش زنان الگو و تأثیرگذار، چنانچه در رسانه های داخلی و خارجی دیده میشوند، نیز در حال افزایش میباشند.

در عین زمان، شماری از نقاط ضعف نیز وجود دارد که بر علیه نقش گسترده زنان عمل خواهد کرد. زنان در بسیاری از قسمت ها از مشارکت کامل در فعالیت های اقتصادی برخوردار نیستند؛ این در حالیست که اقتصاد نظام ها به کارگر زن ضرورت پیدا نکرده است و مارکیته

دو جز توانا برای افزایش نرخ مشارکت زنان در فعالیت های اقتصادی عبارت از (اصلاحات حقوقی و بهبود احصائیه و رفع موانع رسمی فراراه مشارکت اقتصادی زنان) میباشد. نخستین هدف اصلاحات حقوقی عبارت از هماهنگ سازی قوانین، طرز العمل ها و مسائل حقوقی حکومت با تعهدات مندرج قانون اساسی در رابطه به تساوی حقوق آنها میباشد، ولی بهبود احصائیه، وسایلی را در اختیار قرار خواهد داد که به گفته جیمز سکات James Scott دانشمند علوم سیاسی مردم را برای پلانگذاران حکومت ناظر می سازد. این اجزا طوری در نظر گرفته شده اند که با هم عمل نموده قابلیت تولید و توانایی زنان را در استفاده از تمام عوامل تولیدی افزایش میدهد.

اشتغال زنان در نظریه های اقتصادی

نظریه های اقتصادی مهمی که در تاریخ

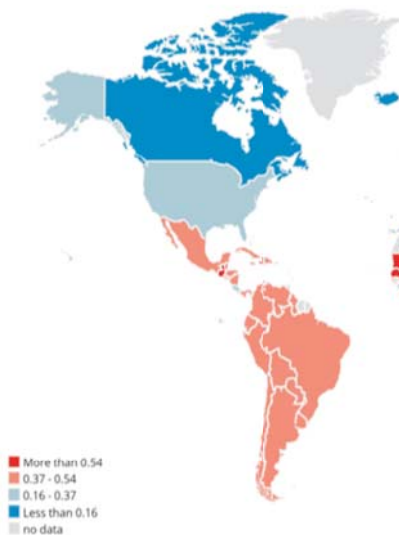
زیرشاخص ها به هم وابسته بوده و در برخی موارد میتوانند بر روی هم تأثیرگذار باشند؛ به عنوان مثال همبستگی میان قدرت سیاسی زنان و میزان مشارکت اقتصادی آنها وجود دارد.

افغانستان نیز جزء کشورهای است که سرمایه گذاری های مهمی برای آموزش زنان انجام داده است، اما عموماً موانعی که بر سر راه مشارکت زنان در بازار کار وجود دارد، رفع نشده اند. مجمع جهانی اقتصاد، موانع استخدام و ترفیع زنان را در شش گروه: طرفداری و تعصب ناخودآگاه میان مدیران، اعتماد به نفس

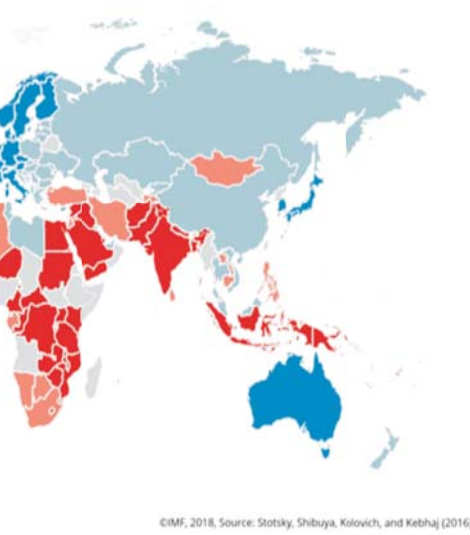
صندوق بین المللی پول (IMF) هر ساله شاخص تفاوت جنسیتی را برای کشورهای مختلف جهان محاسبه و آنها را بر حسب میزان نابرابری های جنسیتی طبقه بندی میکند. نظر به گزارش سال ۲۰۱۸ این سازمان، شاخص نابرابری جنسیتی (Gender Inequality Index (GII) در افغانستان به ۰.۶۹ میرسد که نسبت به کشورهای همسایه به مراتب بیشتر است. این ارقام در ایران، پاکستان، تاجکستان، هند و بنگلادیش به ترتیب ۰.۵۲، ۰.۵۳، ۰.۳۴، ۰.۵۷ و ۰.۵ گزارش شده است.

شکل ۱- شاخص نابرابری جنسیتی در سطح جهان

IMF DataMapper

Gender Inequality Index (GII) Time Consistent (Index, 2007)

و آرمانهای زنان، نقص مهارتهای اکتسابی واجد شرایط، فقدان الگوهای زنان، فقدان توازن کار زندگی و سایر موانع طبقه بندی کرده است. «

مجمع جهانی اقتصاد (World Economic Forum) طی گزارشی زیرشاخص های نابرابری جنسیتی را به معرفی رسانده و گزارش داده اند که این

اقتصاد مطرح شده اند، نگاه ویژه جنسیتی نداشته اند. آنچه بطور عموم مطرح می شود، اینست که دستمزد نیروی کار براساس بهره وری و بازدهی نهایی وی است. نیروی کار باعث تولید کالا و خدمات شده، کارفرما و تولید کننده، متقاضی نیروی کار، فرد توانا، عرضه کننده کار است. در مجموعه کتاب های اقتصاد، بحثی از این که نیروی کار، مرد یا زن، جوان یا میان سال است، نمی شود.

آنچه مهم و اساسی پنداشته میشود، وضعیت افراد از نظر توانایی و بهره وری و دانش در مورد آن کار است. از سوی دیگر، روحیه زنان و مردان در پذیرش مدیریت و تحمل سختی ها در محیط کار فرق دارد. هر یک از عوامل ذیل که در بهره وری اثر مثبت داشته باشد، کارفرما را متمایل به استخدام افرادی می کند که آن ویژگی در میان آنان به فراوانی یافت میشود. بطور کلی، آنچه در نظریه اقتصادی اهمیت دارد وضعیت بهره وری نیروی کار است و مسئله جنس نیروی کار اهمیت ندارد. بهره وری نیز متأثر از عوامل گوناگون مثل آموزش و تجربه کاری است.

شکل ۲- موانع استخدام و ترفیع زنان پشتیبانی مدیران عالی از زنان در مدیریت یکی از مهم ترین فکتورها برای پیشرفت در دستیابی به تنوع جنسیتی در ادارات است. در این راستا میتوان دیپارتمنتی را برای رهبری اقدامات مرتبط با ایجاد تنوع جنسیتی تاسیس کرد. برای تعیین اهداف و اندازه گیری میزان پیشرفت یک سازمان در زمینه برقراری تساوی جنسیتی، توسعه یک پایگاه معلوماتی جداگانه که بتواند در ارزیابی علل عدم توازن جنسیتی و پیگیری پیشرفت در این زمینه کمک کند، بسیار مفید خواهد بود. گروه های دستمزد شفاف برای پیگیری و بررسی

تفاوت درآمدی زنان و مردان نیز یکی دیگر از ابزارهای مناسب برای درک و بررسی وضعیت موجود سازمان ها است. به طور کلی؛ مجمع جهانی اقتصاد استراتژی هایی را برای کاهش تفاوت جنسیتی در محیط کسب و کار ارائه و تعیین اهداف و اندازه گیری میزان آنها را در هشت گروه طبقه بندی کرده است.

این استراتژی ها عبارتند از ساختارهای حقوق و دستمزد و مسیرهای شغلی شفاف، حمایت از ادغام زنان در زنجیره ارزش، ترویج توازن کار و زندگی، پیشرفت ایجاد آگاهی از مزایای تساوی جنسیتی در میان مدیران، پیشنهاد و

پشتیبانی از کار منعطف، توسعه و آموزش رهبری برای زنان و اثبات تعهد رهبری میباشد.

نتیجه گیری

اصل های حاکم بر مشارکت زنان در فعالیت های اقتصادی را به صورت نتیجه گیری مطرح می کنیم:

- کارهایی که به زنان اختصاص دارد باید به وسیله آنان انجام شود و امکانات دولت برای این امر بسیج شود.
  - درآمد زنان متناسب با کار آنان است و باید از هرگونه تبعیض
- «

نیروی کار زنان را برحسب متغیرهای متعددی مثل نرخ طلاق، تورم، ازدواج، وضعیت تحصیلات، سهم دولت در اقتصاد، نرخ بیکاری، رشد اقتصادی، درآمد سرانه، تعداد فرزندان، درآمد خانواده، دستمزد کار زنان و مانند آن برآورد کرد. □

منابع

1. <https://www.weforum.org/search?query=gender+inequality> (مجمع جهانی اقتصاد)
  2. <https://www.imf.org/external/datamapper/datasets/GD> (صندوق بین المللی پول)
  3. <https://www.darivoa.com/a-a-48-2008-09-28-voa9-94151169/1432587.html> (گزارش تلویزیون آشنا)
- زنان برای تعلیم دیگران و کسب درآمد برای صرف آموزش است.
- نمی توان مدل خاصی را برای تمام زنان در نظر گرفت.
  - وضعیت اجتماعی و فرهنگی متفاوت با وضعیت گوناگون فرزندان و همسر و نوع کاری که زنان انجام می دهند، وضعیت درآمد همسر، وضعیت تحصیلات زن و امر های دیگر در کار کردن و ساعت های کار آنان دخیل است. آمار طلاق، تورم، سن ازدواج، مصارف خانواده، تعداد فرزندان و سن آنان می تواند بر میزان آن دخالت کند. می توان عرضه
  - جلوگیری شود. مشارکت زنان در فعالیت های اقتصادی همچون مردان باید در با احترام به ارزش های انسانی آنها صورت گرفته و زمینه رشد آنها فراهم باشد.
  - قوانین و طرز العمل های مشخص برای رفع تبعیضات جنسیتی، خشونت های روحی و روانی در محل کار، آزار و اذیت های جنسی و زبانی و همچنان قوانین منع خشونت علیه زنان در ادارات از سوی دولت وضع گردد.
  - آموزش و بالابردن آگاهی های علمی و اجتماعی زنان لازمی بوده و باید زمینه رشد معنوی و تربیتی آنان نیز در جامعه صورت گیرد و این امر نیازمند تربیت

د افغان امانتونو د بیمې اداره کړنو ته کتنه

د ورکړې په پروسه کې بنسټيزه ونډه او مهم رول لوبوي. د افغانستان بانک په جوړښت کې د دې ادارې جوړیدل د پورته موخو د عملي کولو لپاره، ځانگړی ارزښت لري چې بې له شکه د هېواد په بانکي نظام باندې د خلکو د اعتماد او اعتبار کچه زیاتوي او په سوداگريزو بانکونو کې د امانتونو د خونديتوب په برخه کې د امانت ایښودونکو د ډاډ لامل کېږي.

• د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې د افغان امانتونو د بیمې د ادارې غړي سوداگريز بانکونه

د تیر کال په څیر، په ۱۳۹۶ مالي کال کې هم د هېواد ۱۴ سوداگريزو بانکونه چې د کار او فعالیت جواز یې د افغانستان بانک څخه ترلاسه کړي دي؛ د افغان امانتونو د بیمې ادارې غړیتوب درلودلی چې له دې بانکونو څخه هر یو د بانکي کړنو او د خدمتونو د وړاندې کولو سربېره، له خپلو پیسو څخه یو اندازه پیسې هر کال په ربعواره توگه دې ادارې ته حق البیمه (Premium) ورکوي چې (عزیزې بانک، آریڼ بانک، د افغانستان نړیوال بانک، د کوچنیو پوړونو لومړنی بانک، نشنل بانک اف پاکستان، الفلاح لمپټډ بانک، حبیب لمپټډ بانک، افغان یونایتیډ بانک، افغان ملي بانک، پښتني بانک، د افغانستان سوداگريز بانک، میوند بانک، عضنفر بانک او باختر بانک) رانغاړي.

• د افغان امانتونو د بیمې ادارې ټولې سرچینې د افغان امانتونو د بیمې د ادارې پانگه ایزه او عایداتي سرچینې څلور مرجعې (د افغانستان بانک او د مالې وزارت څخه ترلاسه شوې لومړنۍ او دوراني پانگه، له سوداگريزو بانکونو څخه ترلاسه شوی حق العضویت، له سوداگريزو بانکونو څخه د حق البیمې (Premium) راټولول او د دې ادارې د پیسو د پانگونې

د بانکي نظامونو په اړه له کره څېړنو څخه چې اوس مهال د نړۍ په کچه ترسره کېږي، دا جوته کېږي چې بانکونه او مالي ادارې د خلکو د امانتونو د خونديتوب او ملاتړ په موخه د بنسټيزو او قانوني طریقو او روشونو په کارولو سره توانیدلي دي څو امانت ایښودونکو ته د امانتونو د بیمې د ادارې تر سرلیک لاندې د یو ادارې په جوړولو سره د باور او اعتبار فضاء رامنځ ته کړي.

افغانستان له ۱۳۸۰ کال وروسته توانیدلی دی چې په ټولو برخو په ځانگړې توگه د هېواد په بانکي سیستم کې نوې پاڼه پرانیزي چې پر بنسټ یې، بانکونو یو په بل پسې د افغانستان بانک څخه د کار جوازونه ترلاسه او په فعالیت یې پیل وکړ او وتوانیده چې پانگوالو، خصوصي متشبثینو، مشتریانو او خلکو لپاره د خدمتونو د وړاندې کولو په برخه کې اسانتیاوې برابرې کړي. د وخت په تیریدو او په هېواد کې د سوداگريزو بانکونو د فعالیتونو په پیلیدو سره د افغانستان اسلامي جمهوري دولت او د افغانستان بانک پرېکړه وکړه څو په بانکونو کې د امانت ایښودونکو د امانتونو د خونديتوب او ساتلو په موخه یوه اداره جوړه کړي چې په پایله کې د دې کار د عملي کولو په موخه د افغانستان بانک په اډانه کې د افغان امانتونو د بیمې اداره پرانیستل شوه. د افغان امانتونو د بیمې د ادارې د پرانیستل کېدو موخه په سواگريزو بانکونو کې د خلکو د امانتونو ملاتړ، د بانکونو د ټیکاو ساتل، له مالي او اقتصادي کړکېچ څخه مخنیوی، د سپماوو د زیاتېدو په موخه د امانت ایښودونکو هڅول او د هېواد په بانکي نظام باندې د خلکو د باور جلبول گڼل کېږي چې د دې موخو پلي کېدل؛ د هېواد په مالي سیستم باندې د خلکو باور زیاتوي.

د افغان امانتونو د بیمې اداره د یو سوداگريز بانک د دیوالي کېدو په صورت کې د هېواد په کچه د خلکو د امانتونو د بیا

خرنگه چې په پورته جدول کې لیدل کېږي؛ هغه بانکونه چې د خطر د کچې سلنه یې کمه وي، د افغان امانتونو د بیمې ادارې (ADIC) ته لږه سلنه حق بیمه ورکوي، خو هغه بانکونه چې د خطر د کچې سلنه یې ډېره وي؛ دې ادارې ته باید ډېره سلنه حق بیمه ورکړي. همدا ډول د یادونې وړ ده چې لږه سلنه (%۰.۱۰) او زیاته سلنه (%۰.۳۵) جوړوي.

• د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې له سوداګریزو بانکونو څخه د راټولې شوې حق بیمې کچه

د افغان امانتونو د بیمې اداره په کال کې څلور ځلې په ربعواره توګه د ټاکلي فورمول په کارولو سره له سوداګریزو بانکونو څخه حق بیمه وضع کوي. له همدې امله دې ادارې د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې (۴۸۱،۱۵۰،۳۸۵) څلور سوه او یو اتیا میلیونه او یو سلو پنځوس زره او درې سوه پنځه اتیا افغانی د سوداګریزو بانکونو له حساب څخه د حق بیمې له درکه خپل حساب ته راټولې کړي دي چې د لا وضاحت لپاره کولای شئ د (۲۰) جدول او لاندې ګراف ته مراجعه وکړئ.

د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې د سوداګریزو بانکونو له حسابونو څخه د افغان امانتونو د بیمې ادارې حساب ته ټولیزه وضع شوې حق بیمه		
د کال ربعي	مبلغ په افغانی	کال
څلورمه ربعه	۱۱۶،۹۱۹،۷۰۵	د ۲۰۱۷ جنوري، فبروري او مارچ
لومړۍ ربعه	۱۱۵،۰۰۹،۱۰۹	د ۲۰۱۷ اپریل، می او جون
دویمه ربعه	۱۲۰،۶۳۱،۳۷۳	د ۲۰۱۷ جولای، اګست او سپتمبر
درېمه ربعه	۱۲۸،۵۹۰،۱۹۸	د ۲۰۱۷ اکتوبر، نومبر او ډیسمبر
ټولیز	۴۸۱،۱۵۰،۳۸۵	

پروسه او له دې پانګې ترلاسه شوی عاید) جوړوي چې په (۱۸) جدول کې وړاندې کېږي:

شمېر	د افغان امانتونو د بیمې د ادارې د پیسو سرچینې
۱	لومړنۍ او دوراني پانګه
۲	یو ځل لپاره له سوداګریزو بانکونو څخه د غږیتوب حق
۳	په کال کې څلور ځله له سوداګریزو بانکونو څخه حق بیمه (Premium)
۴	د دې ادارې د پیسو پانګونه

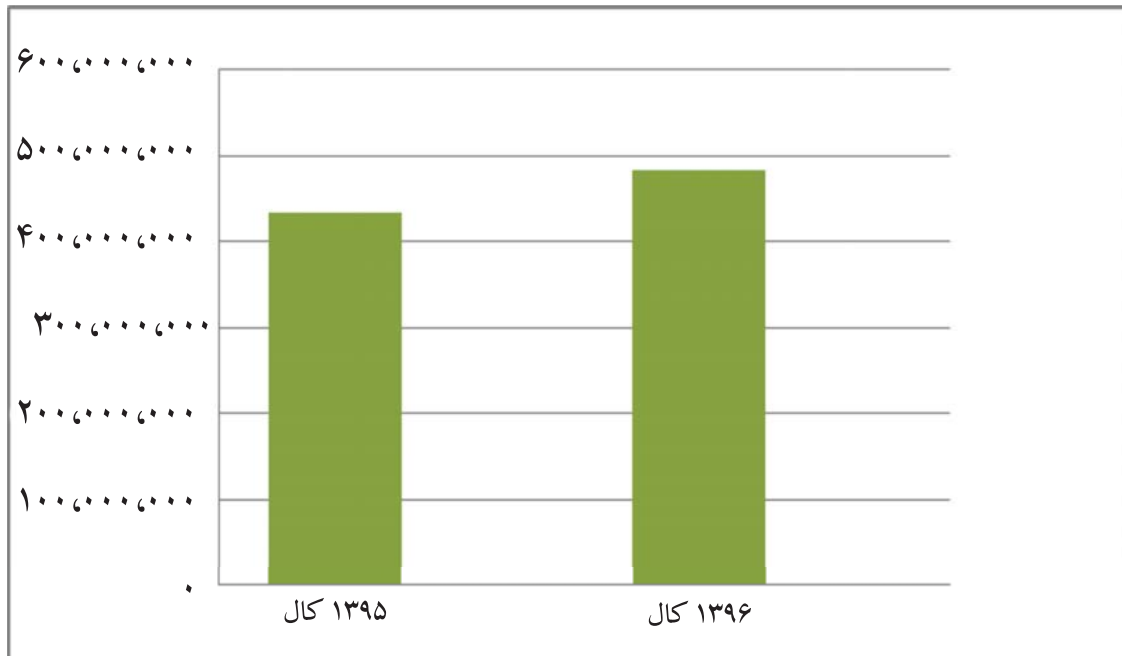
• له سوداګریزو بانکونو څخه د حق بیمې د وضع کولو طریقه

د افغان امانتونو د بیمې اداره د دې ادارې له ټولو غړو بانکونو څخه کلني حق بیمه په ربعواره توګه د ټاکلي فورمول له مخې وضع کوي. د یادونې وړ ده چې اوس مهال ټول سوداګریز بانکونه د افغانستان بانک د مالي چارو د څارنې د لوی آمریت لخوا څارل او څیړل کېږي چې دا بانکونه د خپلو کړنو د کچې له مخې په بیلابیلو کټګوریو (CAMEL Rating) ډله بندي شوي دي چې د همدې ډله بندۍ پر بنسټ، د افغان امانتونو د بیمې اداره د کال د څلورو ربعو په اوږدو کې خپله حق بیمه د دې بانکونو له حسابونو څخه وضع کوي.

د ادارې د موخو د ترلاسه کولو، د رقابتي کړنو د انگیزې او د بانکونو ترمنځ د خطرونو د کچې د کمولو په موخه؛ دې ادارې د حق بیمې وضع کول د (۱۹) جدول له مخې د هر واحد کېمل ریتینګ د ټاکلې سلنې له ډله بندۍ سره ترلاسه کړی دی:

د بانکونو ډله بندي (CAMEL Rating)	د حق بیمې د وضع کولو سلنه
۱	۰.۱۰%
۲	۰.۱۵%
۳	۰.۲۰%
۴	۰.۳۰%
۵	۰.۳۵%

(۲۵) ګراف د ۱۳۹۵ او ۱۳۹۶ مالي کلونو د راټولو شويو حق البيمو پرتله

ادارې د پيسو د راکد پاتې کېدو د مخنيوي په موخه په سوداګريزو بانکونو کې د ثانوي بازار (Secondary Market) د ګډون له لارې په تناوبي ډول د پانګونې په پروسه کې پانګونه کړې ده. دې ادارې د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې ۲۸ ځله له سوداګريزو بانکونو سره د ثانوي بازار په بيه لرونکو پانېو کې پانګه اچونه کړې چې د هغه په پام کې نيولو سره او په ثانوي بازار کې د پانګونې د پروسې د روڼتيا په موخه لومړی د سوداګريزو بانکونو غوښتنليک تر څېړنې او مطالعې لاندې نيسي او ورپسې په دې اړه لازمه پريکړه کوي. د افغان امانتونو د بيمې ادارې ۲۸ ځلې د پانګه ايزو پانېو (کيپټل نوټ) په پانګونه کې ګډون کړی دی او د ۱۳۹۶ مالي کال له پيل څخه تر پای پورې يې په ټوليره توګه (۳۹,۹۸۹,۷۶۸.۸۷) نهه دېرش ميليونه او نهه سوه نهه اتيا زره او اووه سوه اته شپيته اعشاريه اووه اتيا افغانۍ ګټه کړې ده. ■ منبع: راپور سالانه ۱۳۹۶ د افغانستان بانک

څرنګه چې په (۲) ګراف په پرتليزه توګه ليدل کيږي، په ۱۳۹۵ مالي کال کې (۴۳۴,۷۰۳,۵۱۳) افغانۍ او په ۱۳۹۶ مالي کال کې (۴۸۱,۱۵۰,۳۸۵) افغانۍ حق البيمه راټوله شوې ده چې د ۱۳۹۵ مالي کال په پرتله په ۱۳۹۶ مالي کال کې شاوخوا (۴۶,۴۴۶,۸۷۲) افغانۍ زياتوالی ښکاره کوي.

● د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې د افغانستان بانک په بيه لرونکو پانېو کې د دې ادارې د پانګه اچونې د فعاليت کچه

د يو بانک د ديوالي کيدو پر مهال د امانت اېښودونکو د پيسو د بيا ورکړې په موخه په خوندي ځايونو کې د دې ادارې د پيسو پولي خونديتوب او پانګونه، د افغان امانتونو د بيمې د ادارې له بنسټيزو او استراتيژيکو دندو څخه ګڼل کيږي. د ستراتيژيکو موخو د پلي کولو لپاره، دې ادارې په خپل حساب کې د پيسو د درلودلو پر مهال، د پولي زېرمو د زياتولو او پياوړتيا او د دې

د افغانستان بانک

د بانک د بدلون صورت حساب

د کال پای، ۱۳۹۶ کال د لیدنې ۳۰ نېټه (د ۲۰۱۷ کال د دوسبر ۳۰)

د بانکي نوري برنجي

بیا ارزښت موندونکي زرمې

توليزه کچه	داخلي ارزښت	د بانکي ارزښت	د اسرارو د ادارون د قلمرو پېژندل	د بیا ارزښت ټاکنې له کچه	د لومړني ارزښت ټاکنې ارزښت	سروزر	خسکه / ملکیت	پلورنه کچه د مالي خسکه	بانک	پادېښت
۱۰،۵۹۶،۵۵۴	-	۱۹،۲۶۹،۵۰۰	۳۳،۸۱۱،۵۷۱	(۱۰،۶۱۸)	۳۳،۳۴۵،۶۱۴	۳۱،۴۸۹،۹۹۱	۹۹۱،۶۲۲	۸،۳۳۱	۱۹،۲۶۹،۵۰۰	
(۱۶،۰۳۰،۱۶۸)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(۰،۱۰۸،۸۷۸)	-	-	-	-	(۰،۱۰۸،۸۷۸)	-	-	-	(۰،۱۰۸،۸۷۸)	-
۲،۲۴۶،۱۶۶	-	-	۲،۲۴۶،۱۶۶	-	۲،۲۴۶،۱۶۶	۲،۲۴۶،۱۶۶	-	-	-	-
۲،۰۴۲،۳۰۸	-	-	۲،۰۴۲،۳۰۸	-	۲،۰۴۲،۳۰۸	۲،۰۴۲،۱۶۶	-	-	(۰،۱۰۸،۸۷۸)	-
(۱۳،۸۵۵،۴۰۰)	-	-	-	-	۲،۰۴۲،۳۰۸	۲،۰۴۲،۱۶۶	-	-	(۰،۱۰۸،۸۷۸)	-
۱۰،۶۱۸	-	۱۰،۶۱۸	-	-	-	-	-	-	-	-
-	۱۶،۰۳۰،۱۶۸	-	(۱۶،۰۳۰،۱۶۸)	-	-	-	-	-	-	-
۹،۱۶۶،۶۶۴	-	۱۹،۲۶۹،۵۰۰	۱۸،۵۹۱،۹۴۰	-	۳۳،۳۴۵،۶۱۴	۳۳،۳۴۵،۶۱۴	۹۹۱،۶۲۲	(۱۹۲،۵۰۷)	۱۹،۲۶۹،۵۰۰	
۹،۱۶۶،۶۶۴	-	۱۹،۲۶۹،۵۰۰	۱۸،۵۹۱،۹۴۰	-	۳۳،۳۴۵،۶۱۴	۳۳،۳۴۵،۶۱۴	۹۹۱،۶۲۲	(۱۹۲،۵۰۷)	۱۹،۲۶۹،۵۰۰	
۲۱،۳۳۳،۳۰۶	-	۲۱،۳۳۳،۳۰۶	-	-	-	-	-	-	-	-
۶،۱۱۲،۵۹۶	-	-	-	-	۶،۱۱۲،۵۹۶	۶،۱۱۲،۵۹۶	-	-	-	-
۳۸،۲۱۹،۵۴۶	-	-	-	-	۶،۱۱۲،۵۹۶	۶،۱۱۲،۵۹۶	-	-	-	-
-	۱۰،۸۱۵	-	-	-	(۱۰،۸۱۵)	-	(۱۰،۸۱۵)	-	-	-
-	(۴،۵۴۱،۷۵۰)	-	-	-	-	-	-	-	۴،۵۴۱،۷۵۰	۲۶،۱
-	(۴،۵۴۱،۷۵۰)	۴،۵۴۱،۷۵۰	-	-	-	-	-	-	-	۲۶،۱
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۶،۱
-	(۱۲،۵۵۹،۳۲۱)	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۶،۱
۱۲،۰۳۶،۲۰۸	-	۳۳،۸۰۹،۲۵۰	۳۱،۵۱۱،۵۲۴	-	۴۱،۱۳۴،۱۴۷	۴۰،۳۲۸،۵۲۳	۹۳۶،۶۲۷	(۴،۰۲۳)	۳۳،۸۰۹،۲۵۰	

واحد الله الرحمن الرحيم
د افغانستان بانک لومړني برنجال

سبلل حديق
د افغانستان بانک د لومړني برنجي

سپه پوښت حسابات
د مالي او حسابي چارو لوی آمر

له (۱) څخه تر (۲۸) شمېري پورې پوره ذکر شوي یادښتونه د مالي راپور بنسټيزې برخې دي.

د ۱۳۹۵ د مرغومي د لومړي نېټې پيلاص (۲۰۱۶ د دوسبر ۲۲)

د کال توليزه عواید

د کال زیان

نور هر اړخيزه عواید

پلورنه ته چمتو د مالي خستنو له درکه غیري خښې کچه

د سروزره توليزه نورو توليزو عواید ټاکنې له درکه کچه / زیان

هر اړخيزه نورو توليزو عواید / زیان

د کال توليزه عواید / زیان

د (قلمرو پېژندل شوی سیستم) د بیا مستخرج له درکه کچه / زیان

په بانک کې په مستقیمه توګه ثبت شوي عواید

د بیا ارزښت موندنې له درکه د غیري خښې خالصې کچې ليزه

د ۱۳۹۵ د لیدنې د لومړي نېټې پيلاص (۲۰۱۶ د دوسبر ۲۲)

د ۱۳۹۵ د مرغومي د لومړي نېټې پيلاص (۲۰۱۶ د دوسبر ۲۲)

د کال توليزه عواید

د کال زیان

نور هر اړخيزه عواید

پلورنه ته چمتو د مالي خستنو له درکه غیري خښې کچه

د سروزره توليزه نورو توليزو عواید ټاکنې له درکه کچه / زیان

هر اړخيزه نورو توليزو عواید / زیان

د کال توليزه عواید / زیان

د هڅې د بیا ارزښت ټاکنې څخه د لاسته راغلي غیر خښې کچې ليزه

په بانک کې په مستقیمه توګه ثبت شوي معاملې:

بانکي ته لېږدونه

عمومي زېرمو ته لېږدونه

مالي وزارت ته لېږدونه

د بیا ارزښت ټاکنې له درکه د غیري خښې خالصې کچې ليزه

د ۱۳۹۶ د لیدنې د ۳۰ نېټې پيلاص (۲۰۱۷ د دوسبر ۳۱)

د بانکونو سره د اداینو د ملي سویچ د همغږۍ غونډه جوړه شوه

سیستم ادارې د معلوماتي تکنالوژۍ برخې مسؤل بناغلي مسعود لطيف او د عملیاتي برخې مسؤل بناغلي اسدالله مشفق د مالي مؤسسو ترمنځ د گډې عملیاتي او تخنیکي پروسې د نښلولو په هکله خپل توضیحات ورکړل. د غونډې په پای کې د بانکونو استازو د موضوع په اړه خپلې ستونزې مطرح کړل چې د افغانستان د اداینې سیستم ادارې، د افغانستان بانک د مالي چارو د څارنې لوی آمریت او د مالی پراختیا لوی آمریت د مسؤلانو لخوا اړین توضیحات ورکړل شوه. □

د غونډې په پیل کې د افغانستان د اداینې ادارې رئیس بناغلي مصطفی کاکړ د دې ادارې د نوي حقوقي جوړښت، د غونډې د جوړولو دلیل او د افغانستان د اداینې ملي سویچ د نويو شرایطو په هکله معلومات وړاندې کړل. ورپسې د افغانستان د اداینې سیستم ادارې د سواگریزې برخې مسؤل بناغلي محمد علی اسلمي د ملي سویچ په توگه د دې ادارې نوي جوړښت، موخو، دندو او د دې سویچ لخوا وړاندې کېدونکو خدمتونو په هکله په تفصیل سره معلومات وړاندې کړل. په همدې حال کې د افغانستان د اداینې

۱۳۹۷ کال د سلواغې میاشت، د سوداگریزو بانکونو استازو، د افغانستان د اداینې سیستم د ادارې مسؤلانو، د افغانستان بانک د مالي چارو د څارنې لوی آمریت او د مالي پراختیا لوی آمریت په گډون سره د افغانستان بانک د کنفرانسونو په تالار کې غونډه جوړه شوه. د دې غونډې موخه د ملي سویچ په توگه د افغانستان د اداینې سیستم د ادارې د نوي حقوقي جوړښت، سوداگریز موډل، تخنیکي موډل او د بانکونو ترمنځ د نښلولو د گډې عملیاتي پروسې په اړه د معلوماتو وړاندې کول ؤ.

از کار کړد های دو تن از آمرین د افغانستان بانک، ستایش بعمل آمد

اینطرف نظارت از بانکهای تجارتي و بخش های تدارکاتی در هماهنگی با اداره محترم تدارکات ملی بگونه مطلوب، انجام گردیده است. قابل یاد آور است که در این محفل محترم واحد الله نوشیر معاون اول د افغانستان بانک، محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک و شماری از آمرین، اشتراک ورزیده بودند. □

حساب می آید. هیئت رهبری د افغانستان بانک متعهد است که افراد لایق، شایسته و با پشت کار را تشویق نموده و در کنار آن، کارمندان را که در اجرای امور کوتاهی می کنند، مجازات کند. اما خوشبختانه کارمندان د افغانستان بانک تا هنوز همواره مورد تقدیر قرار گرفته اند. د افغانستان بانک همیشه تلاش ورزیده است تا تمام فعالیت هایش، شفاف و بر مبنای قانون استوار باشد که از چندی به

کابل، جدی ۱۳۹۷- هیئت رهبری د افغانستان بانک بر بنیاد اصل مکافات و مجازات طی محفلی از کار کړد های محترم سلیم صلاح آمر نظارت امور مالی و محترم اباسین مل آمر تدارکات، ستایش بعمل آورد. محترم خلیل صدیق رئیس کُل د افغانستان بانک طی صحبت در این محفل افزود که رعایت اصل مکافات و مجازات در هر ارگان یکی از موارد مهم اداری به

د افغانستان بانک ارتقای ظرفیت کاری کارمندان را اصلی برای نیل به اهداف سازمانی می داند

بانک جهانی در گزارش تازه خویش که به تاریخ ۹ دلو سالروان به نشر رسیده، نگاشته است که د افغانستان بانک با توجه به ارتقای ظرفیت های مسلکی کارمندان خویش، اکنون قادر به تطبیق و اجرای مؤفقانه سیاست پولی، تأمین شفافیت و ثبات در نظام مالی افغانستان است.

در این گزارش آمده است که د افغانستان بانک توانسته است تا با سرمایه گذاری روی ارتقای ظرفیت کارکنان، ظرفیت و توانایی خود را در اجرای به موقع و دقیق سیاست پولی و تأمین شفافیت و ثبات در نظام مالی افغانستان، تقویت بخشد.

در گزارش همچنان آمده است که در حال حاضر بیش از یک چهارم از کارمندان د افغانستان بانک، به کمک مالی انجمن توسعه بین المللی (IDA) بانک جهانی که برای کشور های کم در آمد در نظر گرفته شده است، از زمینه های تحصیلی به سویه لیسانس و ماستری

استفاده می نمایند.

در این گزارش همچنان تصریح گردیده است که د افغانستان بانک در سال ۲۰۱۸ توانست تحت پروژه پاسخ عاجل استحکام سکتور مالی (FSRRP) برای ۷۰۰ تن از کارمندان خویش فرصت تحصیلی در مقطع لیسانس و ماستری را در شماری از پوهنتون ها مهیا سازد. در عین حال، د افغانستان بانک توانسته است به همکاری بانک جهانی برنامه های

آموزشی را در بخش تفتیش داخلی، مبارزه با پولشویی، مالی و محاسبه و دسترسی عامه به خدمات مالی در داخل و یا خارج از بانک راه اندازی نماید. □
منبع:

1. <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2019/01/29/central-bank-invests-in-capacity-building-to-strengthen-its-role>

جلالتماب محمد اشرف غني: صادرات افغانستان تا ۵ سال آینده به ۸ میلیارد دالر خواهد رسید

جلالتماب محمد اشرف غني رئيس جمهور افغانستان ابراز امیدواری می کند که وزیر جدید صنعت و تجارت که طرح مشترک با سکتور خصوصی دارد، بتواند برای پیشرفت تجارت نقش مهم را ایفاء کند.

رئيس جمهور که روز شنبه ۱۷ دلو ۱۳۹۷ سرپرستان وزارت صنعت و تجارت و شاروالی کابل را معرفی می کرد گفت، باید کارهای زیادی صورت گیرد تا گراف صادرات افزایش یابد. وی گفت: "معیار اول این است که باید صادرات افغانستان به یک میلیارد دالر

برسد و هر سال یک اندازه معین اضافه شود تا سال ۲۰۲۴ صادرات افغانستان انشالله به ۸ میلیارد دالر می تواند برسد، این کار شدنی است."

ارگ ریاست جمهوری هفته گذشته اجمل احمدی را به عنوان سرپرست وزارت صنعت و تجارت و هم چنان احمد ذکی سرفراز را به عنوان شاروال کابل تعیین کرد و این دو در نهاد های مربوط معرفی شدند. اجمل احمدی پیش از این به عنوان مشاور رئیس جمهور کار کرده است که به باور محترم محمد اشرف غني، در پیشرفت های اقتصادی، وی نقش خاصی را ایفاء کرده است.

رئيس جمهور افغانستان در

حالی از افزایش صادرات تا یک اندازه معین ابراز امیدواری می کند که این کشور در حال حاضر به همین مقدار واردات دارد.

بر اساس معلومات اتاق تجارت و صنایع افغانستان، این کشور در حال حاضر حدود هشت میلیارد دالر در سال واردات دارد و اما اندازه صادرات به کمتر از یک میلیارد دالر می رسد.

خان جان الکوزی معاون این اتاق در صحبت با رادیو آزادی می گوید، اگر در بخش تخمین تعیین شده رئیس جمهور کار شود، افغانستان به یک کشور خود کفا مبدل خواهد شد.

وی می گوید، با توجه به پیشرفت ها در بخش تجارت این کار ممکن است، اما به

توجه جدی نیاز دارد. وی افزود: "رئيس جمهور به گونه واقعی به پیشرفت اقتصادی علاقه دارد و برای این کار ظرفیت های لازم موجود است، اگر صلح افغانستان کامیاب شود و امنیت تأمین شود و تعهدات رئیس جمهور عملی شوند، ماندنی که تولیدات داخلی ما بلند رفته و راهها باز شده این کار نا ممکن نیست، در حال حاضر هم صادرات ما در مقایسه با سال گذشته تا ۴۰ درصد افزایش یافته است."

آقای الکوزی هم چنان می گوید، سکتور خصوصی از چنین برنامه ها حمایت می کند و اما باید برای رسیدن به هدف، کارهای بنیادی صورت گیرند.

به گفته وی، برای پیشرفت

«

تجارت در کنار راه‌های دیگر نیاز است تا در داخل کشور در بخش برق، امنیت و مبارزه با فساد اداری توجه جدی صورت گیرد.

افغانستان از جمع پنج فاسدترین دولت جهان بیرون شد

دولت افغانستان در گزارش سال ۲۰۱۸ شاخص فساد که بتاريخ 29 جنوری از سوی سازمان بین‌المللی شفافیت نشر شده است، در رده بندی بالاتری قرار گرفته است.

در این گزارش که کشورهای جهان از رهگذر فساد اداری در ۱۸۰ رده فهرست شده اند، افغانستان با داشتن ۱۶ امتیاز یا پوره کردن ۱۶ شاخص از ۱۰۰ شاخص تعیین شده در رده ۱۷۲ قرار گرفته است.

با اینحال، دولت افغانستان در آسیا پس از کوریای شمالی فاسدترین دولت این قاره گزارش شده است.

افغانستان در یک دهه گذشته همواره در قعر فهرست جهانی فساد اداری قرار داشت و تنها سال گذشته یک رده بالاتر از فاسدترین دولت جهان قرار گرفته بود.

دولت سومالی امسال نیز مانند سال گذشته، فاسدترین دولت جهان عنوان شده و در گزارش سازمان بین‌المللی شفافیت در رده ۱۸۰ قرار گرفته است.

در همسایگی افغانستان، ترکمنستان در رده ۱۶۱، اوزبیکستان ۱۵۸، تاجکستان ۱۵۳، ایران ۱۳۸ و پاکستان در رده ۱۱۷ جدول رده بندی ۲۰۱۸ سازمان شفافیت بین‌المللی از رهگذر فساد اداری قرار گرفته اند.

دنمارک، زیلانده جدید و فنلند به ترتیب سه پاکترین دولت جهان در گزارش ۲۰۱۸ شفافیت بین‌المللی معرفی شده اند که نشاندهنده کمترین میزان فساد اداری در این کشورها می‌باشد.

ایالات متحده آمریکا در این گزارش با شش رده رکود در مقایسه با سال ۲۰۱۷، در رده ۲۲ قرار گرفته است.

شفافیت بین‌المللی - سازمان غیرحکومتی مستقر در آلمان - گفته است که هیچ کشوری در جهان عاری از فساد اداری نیست. با آنهم حد فساد اداری و چگونگی درک شهروندان از موجودیت آن در نقاط مختلف جهان متفاوت است.

سازمان شفافیت بین‌المللی هر سال فساد اداری موجود در سکتور دولتی کشورهای جهان را با مشوره با کارشناسان بررسی و ارزیابی می‌کند و این کشورها را بر بنیاد نتایج این بررسی‌ها از صفر تا ۱۰۰ امتیاز می‌دهد. □

سرچینی:

۱. صدای آزادی ۲۰ دلو ۱۳۹۷ گزارش: نصرت پارسا

۲. 9 دلو 1397 <https://www.darivoa.com/a/Afghanistan-is-no-more-the-most-corrupt-state-/4763557.html>

ارزش حسابداری و حسابرس در سیستم اقتصادی

حسابداری عبارت از سیستمی است که از آن در جمع‌آوری، طبقه‌بندی، صورت حساب‌های مالی، تهیه گزارش‌های مالی، تخلص اطلاعات و تهیه گزارش‌های مالی و... استفاده بعمل می‌آید. از این سیستم، مدیران نهاد، شرکت‌ها، بانک‌ها، ارگان‌های مالی دهنده و مقامات مالیه گیرنده استفاده می‌کنند.

یک حسابدار متخصص، در آینده می‌تواند مدیر مالی یک شرکت یا یک نهاد مالی شود، یا هم می‌تواند برای صاحبان شرکت‌ها ایده بدهند، تا منابع پولی شان را در کدام راه‌ها سرمایه‌گذاری کنند. یک مدیر مالی بر اساس دانش اکادمیک خود می‌تواند برای شرکت‌های جدیدیکه نیازمند سرمایه‌گذاری در یک بخش هستند، اظهار نظر نماید. آنها باید به زبان رسمی کشور مسلط بوده و نگارش خوبی داشته، ساعت‌ها کار در پشت میز را متقبل گردیده، با اعداد و ارقام سروکار داشته باشند و در عین حال یک فرد منظم بوده، در جمع‌بندی اعداد و ارقام به مشکل مواجه نگردد.

فرصت‌های شغلی حسابدار در تمام کشورها بسیار گسترده بوده، از پائین‌ترین

سطح تا عالیترین سطح را در برمیگیرد. با وجود اینکه در بیشتر مراکز تحصیلی رشته حسابداری تدریس می‌گردد، فارغان این رشته کمتر از سایر رشته‌ها بیکار می‌باشند، زیرا از کوچک‌ترین مؤسسه گرفته تا بزرگترین شرکت‌ها به حسابدار نیازمند می‌باشند.

در بخش حسابداری، بیشتر موضوعات علم اقتصاد، ریاضیات، آمار و ارقام، کمپیوتر، مدیریت تولید، حقوق تجارتي، بانکداری، مالیه، توسعه اقتصادی، اصول حسابداری، اصول تنظیم و کنترل بودجه، مدیریت مالی، حساب جاری، متون حساب داری و... تدریس می‌گردد.

حسابداران، پیچیدگی‌های رشد اقتصادی را بطور سالم رهبری نموده و نقش آنان در بر گیرنده شفاف‌سازی و ایجاد یک سیستم پاسخگویی در برابر اداره مربوطه و جامعه می‌باشد.

اما در مورد حسابرس باید گفت که گزارش دقیق حسابرس در باره صورت حساب‌های مالی، عدم تقارن اطلاعاتی بین سهام‌داران شرکت‌ها را کاهش داده و به تسهیل معاملات سرمایه‌گذاری در بازارها کمک می‌کند. حضور پُر رنگ

حساب‌رسان در اعتماد سازی به بازار سرمایه بسیار مفید و با ارزش می‌باشد. حسابرسها به حسابرس مستقل، حسابرس داخلی و حسابرس دولتی تقسیم شده‌اند. حسابرس مستقل خدمات حسابرسی خود را در قالب قرارداد ارائه می‌نماید. حسابرس داخلی عبارت از واحد مستقلی است که جهت ارزیابی فعالیت‌های داخل یک نهاد یا اداره ایجاد می‌گردد. گرچه حساب‌رسان داخلی از طرف خود اداره استخدام می‌گردد، اما در رسیدگی تمام بخش‌های مالی آن اداره مستقل می‌باشند. در تمام ادارات حساب‌رسان به طور مستقیم به کمیته حسابرسی یا هیئت مدیره شرکت‌ها و ادارات گزارش می‌دهند. □

منابع:

1. www.imma-fr.com / عنوان / مدیریت حسابرسی و

حسابداری

2. <https://www.topaccountingdegrees.org/>

عنوان / what is an Auditor? Top

Accounting Degree

3. <https://www.cnss.gov> / عنوان / نظام مدیریه التفیش

المالی - الصندوق الوطني للضمان الاجتماعي

نگاهی به مهمترین منابع عایداتی دولت ها

این گونه مالیات با افزایش درآمد مالیات دهنده زیاد می شود. مالیات بر درآمد به نوبه خود به چندین بخش دیگر تقسیم گردیده است که به آنها اشاره می نمائیم: مالیات بر درآمد زراعتی یکی از بخش های مالیات بر درآمد است. در حال حاضر از هرگونه درآمدی که ناشی از فعالیت های زراعتی و تربیه حیوانات، تربیه مرغ، پرورش ماهی، زنبور عسل و ... باشد، مالیات اخذ می گردد.

مالیات بر درآمد حقوقی هم بخشی از مالیات بر درآمد می باشد، هرگاه یک شخص حقیقی برای شخص دیگری کاری را انجام دهد، در مقابل کار خود حقوق و درآمد دریافت می کند، این شخص مشمول مالیات بر درآمد می شود. این نوع مالیات در حقیقت قسمت مهمی از درآمد های دولتی را تشکیل می دهد. در واقع کارفرمایان که از میزان حقوق

مالیات مستقیم و غیر مستقیم می پردازیم. انواع مالیات مستقیم مالیات مستقیم به دو دسته مانند مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد تقسیم می شوند، که به شرح ذیل به آنها پرداخته می شود.

مالیات بر دارایی: مهمترین نوع مالیات بر دارایی عبارت از مالیات بر ارث بوده که از اموال و دارایی متوفی باقی می ماند. در واقع زمانی که اموال شخص متوفی که از او باقی می ماند و قرار است که به ورثه او منتقل شود. دولت از دارایی و ثروت در حال انتقال مالیات دریافت می نماید.

مالیات بر درآمد: مالیات بر درآمد عبارت از مالیاتی است که از طرف دولت بر افراد و اشخاص اعمال گردیده و این نوع مالیات بر اساس درآمد افراد و اشخاص متغیر بوده و مقدار آن برابر درصدی از درآمد قابل مالیات گیری می باشد. نرخ

دولت ها برای تأمین مصارف و مخارج اقتصادی، اجتماعی و سایر هزینه ها به منابعی نیاز دارند. این منابع شامل منابع عایداتی مالیاتی و منابع عایداتی غیر مالیاتی می شوند که در ذیل به منابع عایداتی مالیاتی دولت ها اشاره مختصر می نمائیم.

مالیات عبارت از مقدار پولی است که بر اساس قانون برای تأمین مخارج عمومی دولت ها از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی پرداخته می شود. دولت ها مالیات را از دارایی و درآمد اشخاص برداشت نموده و یکی از مهمترین منابع درآمد دولت ها در سراسر جهان پنداشته می شود.

در بیشتر کشورها مالیات به دو دسته (مالیات مستقیم و غیر مستقیم) تقسیم میگردد که در اینجا جهت روشن شدن موضوع در ذیل به تعریف انواع مختلف

دریافتی کارکنان آگاه می باشند، قبل از اینکه حقوق آنان را پرداخت کنند مالیات آنها را کسر نموده و به حساب خزانه دولت واریز می کنند.

مالیات بر درآمد مشاغل عبارت از درآمدی است که یک شخص حقیقی با اشتغال به مشاغل تجاری یا خدماتی آنرا بدست می آورد. در این سیستم درآمدی که مبنای محاسبه مالیات قرار می گیرد، عبارت از کل فروش کالا و خدمات پس از کسر هزینه ها می باشد. در اینجا باید گفت که این نوع مالیات بر اساس اظهار داوطلبانه خود شخص مودی و خانه پُری اظهار نامه آن استوار می باشد که آنرا به دولت تسلیم می نماید. در این صورت اگر مودی اظهار نامه خود را به شکل درست و صادقانه خانه پری نماید، بعداً اگر بر اساس اسناد و مدارک روشن شود که شخص میزان مالیات خود را صادقانه اعلام نکرده و از خانه پُری اظهار نامه درست و حقیقی ابا ورزیده، چنین شخصی ممکن در آن صورت از طرف مجریان امور مالیاتی جریمه نیز شود.

مالیات بر درآمد های اتفاقی عبارت از درآمد های مانند جایزه و ... است که معمولاً مستمر و تکرار شونده نیستند و

بصورت اتفاقی صورت می گیرند، البته که این موارد مشمول مالیات می شوند.

مالیات بر درآمد های اشخاص حقوقی، از شرکت های تجاری و فعالیت های انتفاعی اخذ می گردد. در اینجا هدف از فعالیت های اتفاقی عبارت از آن دسته فعالیت های می باشد که به هدف کسب منفعت صورت می گیرد.

انواع مالیات غیر مستقیم مالیات غیر مستقیم از حقوق و عوارض گمرکی، مالیات بر مصرف و مالیات بر ارزش افزوده اخذ می گردد، که ذیلاً آنها را ارائه می نمائیم:

حقوق و عوارض گمرکی در حقیقت عبارت از مالیات هر کشور بر صادرات و واردات آن می باشد، که بنام تعرفه های گمرکی نیز شناخته می شود. این شیوه علاوه بر اینکه یکی از راه های درآمدزایی دولت ها بشمار می رود، بیشتر بخاطر حمایت از صنایع داخلی نیز بکار گرفته می شود.

مالیات بر مصرف عبارت از آن است که، مصرف کننده گان کالاهای خاص در وقت خرید آن همراه با قیمت کالا آنرا می پردازند. به همین لحاظ هر کسی که میزان بیشتری از کالاها خرید نماید،

مالیات بیشتر نیز پرداخت میکنند. مالیات بر ارزش افزوده، عبارت از تفاوت میان کالاها و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره معین و مشخص می باشد. این نوع مالیات، عرضه کالا، خدمات و همچنین صادرات و واردات را در بر گرفته و در مراحل مختلف واردات، تولید و توزیع از هر فعال اقتصادی به فعال اقتصادی دیگر انتقال نموده و در نهایت هزینه آن از مصرف کننده نهایی دریافت می گردد. □

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

1. <https://www.mass.gov> / عنوان /

Taxes Mass.gov

2. <http://firstabts.com> / عنوان / مقررات

مالیاتی شرکت ها / تاریخ نشر / ۳۰ / سرطمان /

۱۳۹۷

3. <http://www.bbc.com/persion/business> / عنوان /

چه کشوری بالا ترین نرخ

مالیاتی را دارند / نویسنده: بن کارتر / تاریخ نشر

۳ / ثور / ۱۳۹۳

ماشینی سازی فعالیت ها و وضعیت آینده کار و کارگر

نیز از طرف بعضی اقتصاد دانان صورت گرفته که در ذیل بطور خلاصه از آنها یاد آوری بعمل می آید.

بیشتر اقتصاد دانان به این نظر اند که یک تعداد نیروی کار که هم اکنون فعالیت های شغلی شان ادامه دارد، در آینده بسوی تقاعد و باز نشستگی سوق داده می شوند. در مقابل یک بخش دیگری از نیروی کار جوان که شامل کار هستند، جهت ادامه شغل شان می اندیشند که در آینده جهت بهتر شدن کار های شان چه باید بکنند.

متشبین هم در این فکر اند که در آینده باید چه چیزی را انجام دهند، تا آمادگی بیشتر برای مواجه شدن با چالش های که

کارکنان را به درستی پُر کنند؟ صاحبان شرکت ها در این فکر اند که آیا در آینده به چه مقداری بالای ماشین های هوشمند و اتومات سرمایه گذاری کنند، آیا می توانند با پیروی از این شیوه، فایده شرکت های شان را افزایش دهند.

در چنین وضعیت، دولت ها و سیاسیون نیز نگران هستند که در آینده بیکاری دامنگیر کشور های شان شده و با اعتراضات اجتماعی کارمندان، علیه صاحبان کسب و کار و دولت ها مواجه شوند.

در چنین شرایط آگاهی از وضعیت نیروی کار برای طبقه کارگر، کارفرمایان در شرکت ها و دولت ها اهمیت زیاد دارد. روی همین علت در این مورد تحقیقاتی

در دنیای که هر لحظه آن در گرو تغییرات اجتماعی و اقتصادی است، آگاهی از وضعیت نیروی کار در آینده یکی از موضوعات عمده و اساسی کارمندان، صاحبان کسب و کار و دولت ها بشمار می رود.

طبقه کارگر می خواهد بداند که آیا آنها در آینده برای کسب و کار، مفید و کار آمد خواهند بود یا نه؟ آنها در جستجوی جواب این سوال هستند که آیا آنها در آینده مصونیت شغلی دارند یا خیر؟ در مقابل صاحبان کسب و کار نیز می خواهند بدانند که در آینده چگونه کارمند را استخدام کنند. آنها در این فکر اند که آیا ماشین های هوشمند می توانند جای

در آینده برای استخدام نیروی کار دارند، مواجهه نگردند. آنها اگر این کار را انجام ندهند، در آینده روند فعالیت های فایده آور شان سیر نزولی خواهد داشت.

در آینده اتوماسیون، سیستم رباتیک و هوش مصنوعی به شدت رشد می نماید و بر اساس آنها ماهیت و تعداد مشاغل نیز تغییر می نماید. این تکنالوژی ها آنقدر مهارت خواهند داشت که زندگی انسانها را بهبود بخشیده و استانداردهای زندگی افراد را افزایش می دهند.

اگر از مزایای اقتصادی آنها استفاده درست بعمل نیاید و تهدیدها مدیریت نشود، تحولات منفی زیادی را نیز به دنبال خواهند داشت. طبق بررسی های انجام شده، همین اکنون یک سوم مردم جهان در آینده نزدیک بخاطر اتوماسیون شدن، نگران از دست دادن شغل های شان می باشند.

اقتصاد دانان به این نظر اند که تا سال ۲۰۳۰ کشورهای به شدت در حال توسعه، بخصوص آنانی که جمعیت فروان و فرهنگ تجاری دارند، سرمایه های زیادی جذب نموده و سیستم آموزشی خود را ارتقا خواهند داد.

در مقابل کشورهای با سرعت کمتر در

حال توسعه، چالش های عدیده در پیش رو خواهند داشت، بطور نمونه یکی از این چالش ها در این کشورها، موجودیت تکنالوژی پیشرفته در کشورهای توسعه یافته، باعث افزایش فاصله بین کشورهای به شدت توسعه یافته و کمتر توسعه یافته می گردد، که در نتیجه باعث مهاجرت بدون سرمایه گذاری از کشورهای توسعه یافته به کشورهای در حال توسعه می گردد.

افزایش اینگونه مهاجرتها بسوی کشورهای در حال توسعه مشکل بیکاری را در این کشورها افزایش می دهد. دلیل مهاجرت نیروی انسانی از کشورهای توسعه یافته به کشورهای در حال توسعه موجودیت اتوماسیون های گسترده در کشورهای توسعه یافته است، اما در مقابل نیروهای نخبه کشورهای در حال توسعه نیز به کشورهای توسعه یافته مهاجرت می کنند، که این امر باعث فقر نیروی انسانی باکیفیت در کشورهای در حال توسعه می شود.

از طرف دیگر تمام افرادی که در کشورهای توسعه یافته بخاطر انکشاف و توسعه اتوماسیون شغل شان را از دست داده اند، توانایی مهاجرت به کشورهای دیگر را

ندارند، بناءً در کشورهای توسعه یافته نیز اختلافات طبقاتی موجب افزایش نا آرامی های اجتماعی خواهد شد. □

منابع:

۱. / <https://www.tasnimnews.com>

عنوان/ بهره وری نیروی کار چگونه به مقاوم سازی یک

اقتصاد کمک می کند / تاریخ نشر ۵ / ت.ر / ۱۳۹۵

۲. / <https://www.best-masterdegree.com>

عنوان / اقتصادبات الاعمال - اقتصادیات الاعمال

افضل ۲۰۱۹

۳. / monitoreconomy.ir

عنوان / ملنیال ها: نیروی کار آینده

سیستم "تولید به هنگام"

اندازی این برنامه عبارت از برآورده ساختن تقاضای مشتریان در حد اقل تأخیر بود، از همینرو موصوف بنام پدر JIT شناخته می شود.

در ظهور سیستم تولید به هنگام در جاپان جنبه های فرهنگی قوی نقش عمده داشته است، زیرا در این کشور کارگران انگیزه بسیار زیادی برای دستیابی به بهبود مستمر دارند، آنها همیشه کوشش می نمایند در موقعیتی که در آن قرار دارند، فراتر رفته و پیشرفت کنند. آنها بر این عقیده اند که همیشه استندرد های بالاتر از استندرد های کنونی که در دسترس شان قرار دارد، وجود دارد.

در این کشور، کارکنان شرکت ها روی تلاش گروهی تمرکز دارند که این امر سبب ترکیب استعداد ها و مهارت های کلیه کارکنان در حل مشکلات و تصمیم گیری ها می گردد. در جاپان کار کردن نسبت به فراغت و آسودگی بر آنها مقدم

مدیریتی بنام JUST-IN-TIME شد، این عبارت، یک اصطلاح انگلیسی است که در زبان دری به واژه "فقط به هنگام" بکار برده می شود. در این واژه کلمه فقط، برای تأکید است، یعنی نه دیر تر و نه زودتر، فقط به موقع یا فقط به هنگام. در این سیستم هیچگونه مواد اولیه خریداری نگردیده و هیچگونه محصولی ساخته نمی شود، مگر در صورتی که ضرورت شود.

این سیستم در بهبود مستمر بهره وری، کاهش هزینه ها و حذف هر نوع ضایعات تمرکز دارد. اجرای این سیستم نیازمند فراهم آوری یک سلسله زیر ساخت ها و مقدمات می باشد که باید به صورت دقیق برنامه ریزی شود.

این سیستم برای اولین بار در دهه ۱۹۵۰ میلادی توسط شخصی بنام تایچی اهنو (taiichi ohno) در شرکت تویوتا در جاپان راه اندازی شد و هدف از راه

تولید به هنگام یا سیستم JUST-IN-TIME عبارت از سیستمی است که در شرکت موتر سازی تویوتای جاپان مورد استفاده قرار می گیرد که به همین دلیل این شرکت گدामी برای نگهداری تولیدات خود ندارد. بعد از جنگ جهانی دوم، جاپانی ها، در تلاش مجدد برای ساخت اقتصاد کشور شان شدند. در آن وقت سیستم های تولید سنتی، پاسخگوی نیاز این کشور نبود. از سوی دیگر، کمبود وسعت کشور جاپان، جمعیت زیاد و منابع طبیعی اندک از دلایل عمده اند که جاپانی ها را مجبور ساخت تا به اتلاف منابع، بسیار حساس باشند. همچنان آن ها به این فکر افتادند که نگهداری کالاها در گدام غیر مفید می باشد، زیرا این امر از یک سو نیازمند انبار های بزرگ بوده و از سوی دیگر باعث راکد شدن سرمایه می گردید.

این دلایل سبب به میان آمدن فلسفه

تر است، یک کارگر عادی در این کشور روزانه ۱۴ ساعت کار می‌کند. کارکنان در این کشور کوشش می‌نمایند که سراسر دوره کاری شان را بخاطر دریافت مهارت های خوب در یک شرکت سپری نموده و مهارت های شان را بطور مستمر ارائه کنند.

سیستم تولید به هنگام، باعث کاهش هزینه نگهداری و کاهش تمام شد محصول می‌گردد. در سیستم تولید به هنگام برای مونتاژ نهایی که به قطعات مختلف نیاز است، همه آنها به هنگام آماده می‌گردند تا کارها بدون وقفه انجام شده و قطعات به هنگام به دسترس قرار می‌گیرند. زیرا هرچه زمان تولید قطعات یک محصول و بکارگیری آنها به هنگام صورت گیرد، محصول نهایی آن به شکل مطلوب آماده می‌گردد.

با بکارگیری این سیستم به انبارهای قطعات یک محصول و نیمه ساخته نیاز نمی‌باشد، این امر صرفه جویی های زیادی در هزینه های مانند انبار داری و نگهداری قطعات به دنبال دارد. در تولید به هنگام در همان زمانی که به قطعه خاصی نیاز باشد، در همان چند لحظه قبل یا چند لحظه بعد تولید و در اختیار

مصرف کننده قرار می‌گیرد.

این سیستم یک سیستم جامع برای کنترل موجودی های تولید بشمار می‌رود، زیرا در این سیستم هیچگونه مواد اولیه خریداری نشده و هیچ محصولی تا زمانی که ضرورت ایجاد نکند، تولید و ساخته نمی‌شود. در تولید به هنگام با روش خاصی به دنبال حذف کامل اتلاف و افزایش بهره‌وری در تمام فعالیت های تولیدی متمرکز است.

یکی از اهداف عمده برقراری مستمر، تولید می‌باشد که با خرید مواد و کالا از فروشندگان آغاز و با تحویل به مشتریان تمام می‌شود، زیرا سرعت های ناماهنگ تولید موجب ایجاد موجودی های بیش از اندازه کالا در جریان ساخت می‌گردد که خوشبختانه این همه هزینه های بی‌موجب در این سیستم حذف می‌گردند. در این سیستم اگر کلیه دواير هماهنگ کار نکنند، محصولات نیمه تمام، گدام شده و سبب افزایش نگهداری می‌شود.

خلاصه، در سیستم تولید به هنگام، مواد اولیه مورد ضرورت به هنگام نیاز خریداری شده و بلافاصله به کالای مورد ضرورت تبدیل و بالای مشتریان فروخته

می‌شود. این سیستم باعث کاهش موجودی ها شده، از اشغال فضا و مکان و راکد ماندن سرمایه جلوگیری می‌کند. این سیستم، نیازمند تک تک افراد شرکت در تولید محصولات با کیفیت عالی، تحویل به موقع به مشتریان بوده و استفاده از این سیستم برای هر کشور، بخصوص برای کشورهای کم وسعت و کوچک بسیار مفید می‌باشد. ■

منابع:

1. <https://persianhesab.com> - عنوان / چرا شرکت های تویوتا انبار تولید ندارد. نوشته میثم حاجی محمدی / تاریخ نشر ۲۶ دسامبر ۲۰۱۶
2. <https://www.investopedia.com> - عنوان / just-in-time
3. <https://al-ain.com> / عنوان - اقتصاد اليابان يحقق اطول فترة بعد الحرب العالميه الثانيه

له افغانستان سره د نړیوالې اقتصادي غونډې د اقتصادي مرستو ژمنې

شاه ولی قرار

د سیمې او نړۍ د بېلابېلو هېوادونو، نړیوالو سازمانونو او نورو ټولنو د جمهورو رئیسانو، صدراعظمانو او نورو چارواکو او استازو په ګډون د سویس په داووس ښار کې په نړیوالې اقتصادي غونډه کې چې د روان ۱۳۹۷ لمریز کال د سلواغې میاشتې په لومړۍ اوونۍ کې جوړه شوی وه، په نړۍ کې روانو اقتصادي ستونزو، نویو اقتصادي پراختیاوو او بدلونونو ته په کتو سره د اوږدو بحثونو او ویناوو ترڅنګ د افغانستان د

اقتصادي ستونزو او د هغو د اوارولو او داسې نورو مسایلو د حل او فصل په اړه د مرستې لپاره یادې نړیوالې غونډې ته د افغانستان د جمهور رئیس ښاغلی محمد اشرف غني او اجرائیه رئیس ښاغلی عبدالله عبدالله پر وړاندیزونو هم بحث او خبرې وشوې او ژمنه وشوه چې د خپلو هېوادونو پانګه وال، سوداګر او نور دولتي او خصوصي سکتورونه به د افغانستان د کمزوري اقتصاد د ودې او داسې نورو رغیزو چارو د پرمخ بیولو

لپاره پانګې اچونې ته وهڅوي. د یادې نړیوالې اقتصادي غونډې برخه وال هېوادونه پر افغانستان د تپل شوې جګړې د پای ته رسولو لپاره مرستې ته ودانګل چې له افغانستان سره د مرستو لپاره د نړیوالې اقتصادي غونډې د برخه والو هېوادونو دغو ژمنو د هېواد د خلکو هیلې راوټوکولې او د هغو د پلي کولو غوښتنې یې کړې دي. د افغانستان حکومت باید زیاته هڅه او هاند وکړي چې په هېواد کې پر بېلابېلو اقتصادي،

«

بنسټيزو او اوږد مهالو پروژو د پانګې اچونې لپاره د يادې نړيوالې اقتصادي غونډې د برخه والو هېوادونو پانګه والو ته پوره آسانتياوې برابرې کړي او د پوره امنيت او سولې له ډاډمنې فضا څخه يې برخمن کړي، ترڅو پرمټ يې دغه ډول بهرني پانګه وال وکړای شي چې په هېواد کې صنعتي فابريکې او توليدي کارخانې پکار واچوي. دغه راز د نړيوالو ژمنو له مخې د هېواد پر ۲۵ څپاندو او بهاندو سيندونو برېښنا کوټونه او د اوبو لگولو بندونه جوړ کړي، وچ ډاګونه او بيا بانونه او شارپې دښتې پرې خړوبې، ښېرازه، سمسورې او آبادې کړي. د مسو، وسپنې، لاجوردو، زمردو، يورانيمو، شوکانو سپينو ډبرو، سرورزو، سپينو زرو، نفتو، ګازو او تېلو په څېر خدای راکړې بډايې او پريمانه طبيعي زيرمې راوسپړي او له دې لارې له يوې خوا په هېواد کې په ميليونونو بیکارو لوستو او نالوستو ځوانانو او نورو بی وزلو، نادارو او نېستمنو هېوادوالو ته د کارموندنې زمينه برابره کړي او په دې توګه يې د کارموندنې لپاره د نړۍ نورو هېوادونو ته د کډوالۍ د مرګونو کړاوونو له ګاللو څخه خوندي کړي او له بلې

خوا په هېواد کې د دغه ډول اقتصادي پروژو د پلي کولو په مرسته وکړای شي چې په هېواد کې آن د زياتو نامنيو او جنگ جګړو ناخوالو او نادودو ته د پای ټکی کېږدي. که چېرې د افغانستان حکومت د کلونو کلونو د جګړه خپلو افغانانو د يوې ستړی غوښتنې په توګه د هېواد د اقتصادي پرمختګ لپاره د سويس د داووس په ښار کې د يادې نړيوالې اقتصادي غونډې په څېر د کنفرانسونو له برخه والو هېوادونو او همدارنګه له خپلو خلکو سره خپلو ژمنو ته د عمل جامه ور واغوندي او په دې برخه کې له پوره جدیت، قاطعیت، صداقت او اخلاص څخه کار واخلي او د ملګرو هېوادونو او نړيوالې ټولنې په مرسته په هېواد کې د اقتصادي پروژو د پلي کولو په برخه کې د ناغېږيو، درغليو او فسادونو مخه ونيسي. افغانان په دې باور دي چې د حکومتی حاکمیت له امله نه يوازې دغه ډول اقتصادي پروژې پر خپل ټاکلي وخت بشپړې او د خلکو ګټې اخيستې ته به چمتو شي، بلکې د خپلو خلکو او نړيوالې ټولنې پوره باور به هم راخپل کړي او له افغان حکومت سره به يې پوره همغږۍ او مرستې ته نور هم

وهڅوي. که څه هم د جمهور رييس محمد اشرف غني په مشرۍ د افغان حکومت د واکمنۍ په تېرو څه د پاسه څلورنيمو کلونو کې په هېواد کې د پروژو د پلي کولو په اړه د يادې نړيوالې اقتصادي غونډې په څېر په نړيوالو کنفرانسونو کې د خپلو ژمنو له مخې پرکوټلو، بېړنيو او اغېزمنو اقداماتو لاس پورې کړی دی، خو له يوې خوا يې د وسله والو مخالفينو د ورانکارو فعاليتونو او له بلې خوا يې د مغرضو او ناوړو ګټه اخېستونکو کورنيو کړيو او نورو فاسدانو او فاسقانو مخه ډب کړې ده او د خپلو ناوړو شخصي ګټو د لاس ته راوړلو لپاره يې د هغو د چارو د پر مخ بيولو په لاره کې تل خنډونه اچولي دي، نو ځکه د ځينو پروژو د پلي کولو چارې ټکنۍ او خنډنۍ شوي دي. □

اطلاعیه د افغانستان بانک

طرح توسعه سیستم پرداخت الکترونیکی افغانستان ذریعه تصویب شماره ۳۰ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۰ شورای محترم عالی اقتصادی منظور گردید. بر اساس آن، اینک به اطلاع همه پرداخت کننده گان عواید دولت و تجار محترم رسانیده می شود که د افغانستان بانک برای سهولت هر چه بیشتر تادیاتی، اجراءات به موقع و کاهش خطرات امنیتی برای تجار و پرداخت کننده گان محترم تعرفه های دولتی به ویژه مالیات بزرگ، متوسط و عواید گمرکی که مبلغ آن بالاتر از پنجاه هزار افغانی باشد، بشکل الکترونیکی طبق زمان بندی ذیل اجراءات می نماید:

- ۱- در کابل اعتبار از تاریخ اول دلو ۱۳۹۷
- ۲- در بلخ، کندز، ننگرهار، پکتیا، هرات و کندهار اعتبار از تاریخ اول حوت ۱۳۹۷
- ۳- در سایر ولایات افغانستان اعتبار از تاریخ اول حمل سال ۱۳۹۸

پس از تاریخ های تذکر رفته، معاملات نقدی بالاتر از پنجاه هزار افغانی در نمایندگی های د افغانستان بانک پذیرفته نشده، پرداخت کننده گان تعرفه های عواید دولتی و تجار محترم می توانند از طریق بانکهای تجارتهی در مرکز و نمایندگی های ولایتی بانک ها انتقالات خود را به حساب مربوطه انجام دهند.

تحویل کننده گان محترم عواید، جهت معلومات مزید میتوانند به شماره تلیفون های ذیل به تماس شوند.

۰۲۰۲۱۰۲۹۳۸

۰۲۰۲۱۰۲۲۰۹

د افغانستان بانک

بانک

ماہنامہ د افغانستان بانک

سال دوازدہم شماره ۱۴۰، دلو ۱۳۹۷

ګرانو هېوادوالو! زموږ د ګران هېواد پولي واحد، افغانۍ دي